

Nyɔngɔ Anja bíndɔ Yoáni dádundu

Première édition électronique

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Licence - Creative Commons CC:BY-NC-ND

Nyongɔ Anja bíndɔ

Yoáni

dádundu

1

Yéso ande oanga na enda á batɔa á ka mokonda

¹ Ka nkpangeɔ, Moyo dátú bei. Moyo ndɔ, dátú kimoci na Mokonga, Moyo dátú Mokonga. ² Moyo nde dátú kimoci na Mokonga ka nkpangeɔ^a. ³ Mokonga dáconji kema bhui ka Moyo. Nna tanda na kema moci nde dágeani kanga ye^b. ⁴ Ye, dátú cina á enda, enda ndɔ áoba oanga ka bakpa. ⁵ Oanga ndɔ áobhenya ka keiphe, keiphe dákáimi gǎke u.

⁶ Cɔ, dátú na nkpa moci, mmbe Mokonga dánteki, ina ake Yoáni^c. ⁷ Ye, dábhiki ka bá mmamei, ka mamea á oanga ndɔ. Ka tǒmia ake nyongɔ á oanga ndɔ, aunge bakpa bɔbhuhú bábeeke. ⁸ Ye sasake, dákátú oanga ndɔ. Dábhiki ndiu ka mamea á oanga ndɔ. ⁹ Oanga ndɔ unge dátú to á doni, nnde abhiki ka mokonda, n'aobhenya ka bakpa bɔbhuhú.

^a1.2 Ona Mení 8.22-26

^b1.3 Ona Nkpangeɔ 1.3; Jabhúi 33.6, 9; 1baKólító 8.6; baKólósái 1.16-17

^c1.6 Oani, ande Yoáni M'batisi. Ona photo Yoáni 1.19-36

¹⁰ Moyo dátú ka mokonda*. Mokonga dáconji mokonda ka Moyo, batɔa á ka mokonda dábákán'digimisi gǎke. ¹¹ Moyo dábhiki motebo, bakpa nebo dábákánsesi. ¹² Buangbo gǎke bunde dábansesi na beekea ake, áǒbopha kɔkɔta á ba bana-Mokonga^d. ¹³ Bakpa ndɔ, bánaobá bana-Mokonga ka nyɔngɔ á bɔkɔteana bea nkpa bhuake á ka mokonda ndee, nndɔ á kokpa, babɔkɔteani ndiu k'ekondi ndea Mokonga.

¹⁴ Moyo áoba nkpa, áoika sɔsɔbe asu. Áotuma na bonjánja ekondi na kodoni. Débeɔni boombia^e ake, boombia nde ngɔmu atɔi ka á Abhake.

¹⁵ Yoáni dámamei nyɔngɔ neke, áoabha gea: « Ye aámbe déyɔngi nyɔngɔ neke gea, <Mmbe aobhika mbusa ani, amɔnyényi nga, dáendi mosá á bɔkɔteana ani. > » ¹⁶ Eya, bii Moyo atumi na bonjánja, osógabhea besu bhɔbhhu ka bonjánja akau, bonjánja ndɔ, áobika subi asu phê. ¹⁷ Nga, Mokonga dásophi ephi ka njaga á Mósaf, Yéso aámbe asobhikii ndiu na bonjánja na kodoni. ¹⁸ Nna na nkpa nde ámɔnimbe mɔnɔ Mokonga^g, nána tɔndɔ ngɔmu neke mmbe akengeani na ye phê, áoikisana na Abhake. Ye aámbe asóúbhisi Mokonga bhase.

Boabhi ndea Yoáni M'batisi

(Ɔna photo Mat 3.1-12; Malíko 1. 1-8; Lóka 3. 1-18.)

¹⁹ Cɔ, nnde ande boabhi ndea Yoáni. Mbenɔ nde bakɔta á baYúdha nde ba ka Yeusaléma dáběteki batobei-phéa na baLáui ka uisia ake te: «

* 1.10

^d 1.12 Ɔna baGalatía 3.26; 1Yoáni 3.1-2.

^e 1.14 Ɔna Isáia 60.1-2.

^f 1.17 Ɔna Juána 31.18; 34.28.

^g 1.18 Ɔna Juána 33.20.

Onde ani? » ²⁰ Yoáni ka nganɛ. Áǒsikisia bhase gea: « Ké Kiísito. »
²¹ Bakpa ndɔ bâ goto omúisia: « Cɔ, onde gǎke ani? Onde Elía? »
 Áǒsikisia: «Bɛendɔ. Ké Elía. » Bâ goto omúisia: « Onde Mɔtu-nyɔngɔ?
 » Ye áǒsikisia: «Bɛendɔ^h. » ²² Ka bondɔ báomúisia: « Onde gǎke ani?
 Nga, benasiki á sikisia á boabhi ka baame nde básoteki. Cɔ, ogi ka
 phɔakɔ sasakɔ bo? » ²³ Yoáni áǒsikisia bíndɔ mɔtu-nyɔngɔ Isáia
 dádundu: «Nende ɛɔ á nkpa n'aoabha ka nkanda be, ‹Bɔngisiani ka
 Mɔkɔta apheⁱdhe! » ²⁴ Cɔ, sɔsɔbe á bateki ndɔ, bunengbo dábatú
 baPhaisáio. ²⁵ Báomúisia Yoáni te: « Akoba n'okó Kiísito, n'okó Elía,
 n'okó Mɔtu-nyɔngɔ, cɔ, oobatisa ka bo? » ²⁶ Joáni áǒsikisia te: « Eme,
 nenóbatisi k'ibo, nkpa a gǎke sɔsɔbe anu, mmbe bókómúbhimbe.
²⁷ Aobhika mbusa ani, kékeni tanda koda á ngoi á biato neke. » ²⁸ Cɔ,
 nyɔngɔ ndɔ bhui dágeani ka Bhetanía, kubhi á Yɔɔdháni, ɔma nde
 Yoáni dátú obatisa.

Yéso ande Muna-Mɔgɔgɔ ndea Mokonga

²⁹ Mama i, Yoáni áɔmǒna Yéso n'ambhikii áogea: « Mmbe ande
 Muna-Mɔgɔgɔ^j ndea Mokonga. Ye aámbe aophuia bojede á ka
 mokonda^k. ³⁰ Ye aámbe déɔyɔngɔ kaphɔake gea, ‹ Mmbe aobhika mbusa
 ani, amɔnyenyi nga, dáendi mosá á bɔkɔteana ani. › ³¹ Cɔ, eme
 dékéomúbha. Nebhiki gǎke obatisa k'ibo gea te, baIsilaéli bán'digimise
 ye ka nyɔngɔ á obatisɔ ndɔ. »

^h1.21 ɔna Malaki 3.23; Tɔlátí 18.15,18.

ⁱ1.23 ɔna Isáia 40.3.

^j1.29 Oani ande Muna-Mɔgɔgɔ imbo mukui.

^k1.29 ɔna Isáia 53.6-7.

³² Mᵑᵑ, Yoáni áwtᵑmia nnde dáᵑni gea: «Déᵑni Měma á Mokonga n'atoki na kobha, n'aodhidha bea mboe, áoika na ye¹. ³³ Cᵑ, dékémũbhi mosá á dhidha á Měma ndᵑ. Nga, Mokonga mmbe amoteki nébatise k'ibo, dámongodi, < nemᵑnande nkpa, Měma á Mokonga n'aodhidha, áoika na ye. Nkpa ndᵑ aámbé abatisande ka Měma á Mokonga. > ³⁴ Cᵑ, eme Yoáni déᵑni nndᵑ, néodigimisa gea, nkpa ndᵑ ande Muna-Mokonga. »

Yéso ěbᵑphani bagoigi á mosá-mosá

³⁵ Mama i, Yoáni dátú goto oa, áoika na ka bagoigi neke babe. ³⁶ Dámᵑni ye Yéso n'aᵑnyénya áogea: « Cᵑ, Muna-Mᵑgᵑᵑᵑ ndea Mokonga aámbé. » ³⁷ Bii bagoigi babe ndᵑ báᵑki ye bo, bâ ye tᵑ om'bea Yéso. ³⁸ Mᵑᵑ, Yéso áᵑphaia, áᵑᵑna bagoigi ndᵑ na báom'bea. Áᵑbuisia: « Cᵑ, bookaba eke? » Báonsikisia: « Lábhi, ande gea te, mphanigi. » ᵑma á boiki nekᵑ a oa? » ³⁹ Yéso áᵑsikisia: «Bhikani, bóᵑne. » Mᵑᵑ, báoga na ye, báᵑna bii ye aiki. Báoosa na bᵑ k'esa ndᵑ. Cᵑ, dátú gᵑke ka yega á mani bea mbenᵑ á Abh'osee.

⁴⁰ Sᵑsᵑbe á bagoigi babe bunde dábaᵑki nyᵑngᵑ ndea Yoáni na bea á Yéso dátú: Andeé, muna-amake na Simóni-Pétee. ⁴¹ Ye, â phᵑ ondhonda muna-amake Simóni, áongea be: «Bemᵑni Namisi Masía, ande gea, Kiísito ». ⁴² Mᵑᵑ, Andeé, áonga ně mosá á Yéso. Yéso â gᵑke ontumia n'iso, áongea: « Onde Simóni, muna-Yoáni. Bákᵑphanande Képha^m, ande gea, Ete.»

Yéso ěbᵑphani Philíᵑ na Natanaéli

¹1.32 ᵑna Isáia 11.2; 61.1.

^m1.42 Képha ande ina á kiAlamea

⁴³ Mama i, Yéso dákondi gǎ ka kenombe á Galiláia, áondhonda Philípɔ, áongodea: « Ómobeá! » ⁴⁴ Cɔ, Philípɔ dátú gǎke ntɔa á ka Bhetsaídha, kenombe ndea Pétee na Andeé. ⁴⁵ Philípɔ â gǎke oga ondhonda Natanaéli, áongea be: « Bemõni Nkpa nde Mósa dádundu nyɔngɔ ake subi á buku á ephi. Baɔtu-nyɔngɔ dábadundu photo nyɔngɔ akeⁿ. Ye, ande Yéso Muna-Yóséphu, mmbe Ba ka Najaléti. » ⁴⁶ Mɔɔ, Natanaéli áomuisia: « Kema anja aɔtɔka n'atoki ka Najaléti? » Philípɔ áonsikisia: « Bhika óne.»

⁴⁷ Mbusa, Yéso áomõna Natanaéli n'aobhika mɔteke. Áɔyɔnga ka phɔake te: « Mɔnani moIsilaéli á doni, mmbe nna n'odhemayɔ subi ake. » ⁴⁸ Ka bondɔ, Natanaéli áomúisia Yéso: « Omúbhi bo?» Yéso áonsikisia gea: « Mosá á Philípɔ ɔphana akɔ, nekɔɔnima n'okusi á me. » ⁴⁹ Ka bondɔ, Natanaéli áongodea: « Mphangigi, onde Muna-Mokonga, Moame ndea baIsilaéli^o. » ⁵⁰ Yéso áonsikisia gea: « Omobeeki ka nyɔngɔ nde nekongodi gea, dékɔɔni kusi á me? Cɔ, ɔɔnande kema ángbó konyénnya nnde. » ⁵¹ Mbusa i, â photo ongodea: « Eya, nenongodi doni gea, bɔɔnande kobha n'akodokani, bamalaeka ndea Mokonga na báotaia na dhidha gǎ ani eme Muna-Nkpa^p. »

2

Yéso agai ibo ka makana anje

¹ K'esa á ko isaɔ mbusa i, dábabhiki n'ekéka ka Kána nji moci á ka

ⁿ1.45 ɔna Toláti 18.18; Isáia 9.5-6; Ejeikiéli 34.23.

^o1.49 ɔna Jabhui 2.7; Jephania 3.15.

^p1.51 ɔna Nkpangeɔ 28.12.

Galiláia. Amake na Yéso dá gǎke oa. ² Bâ photo omophana Yéso na bagoigi neke k'ekaka kau. ³ Cɔ, na bá phótɔ k'ekaka, makana anje áosia. Ka bondɔ, amake na Yéso áongea: «Báká ye na makana anje. » ⁴ Yéso â gǎke onsikisia: « Ayi, nyongɔ sina nde ben'obe kau? Mbenɔ nemo kájumbɛ. » ⁵ Mpɔ, amake áǎngodea babhedanigi-ekaka: « Geani to kema bhui nde anóngodeande. » ⁶ Cɔ, dábatú gǎke oa na mbik'ibo ngia njaga (6) nde báconji n'etae. BaYúdha dábatú ɔsokosa n'ibo á subí i ka nyongɔ á esomba á sokosa á bojede neɔ. Mbik'ibo ndɔ dá gǎke ɔtuma na chupa miamoci-nkama-bɔku (150). ⁷ Yéso áǎngodea babhedanigi: «Tumisani mbik'ibo ndɔ n'ibo. » Báotumisa u, pu! ⁸ Áǎngodea: «Dhogani ka u abhɔa kǎke nde, bóge ně mosá á mokô á ekaka. » Báogea bo. ⁹ Bii mokô ékaka akengi ibo ndɔ, něgai ka makana anje. Ye, kaubhe gǎke bii makana anje ndɔ atoki. Babhedanigi dába gǎke oubha nga, bɔ baunge dábadhogi u. Ye, áomophana mǔko-ékaka, ¹⁰ áongodea: «Bakpa bɔbhɔ bá phó kǔbopha batɔa-ekaka makana, nde aanja phê mosá-mosá. Mbusa á noa i ásii, báǔbopha mokongo. Cɔ, obe obhisi gǎke to makana nde aanja phê mbusa. »

¹¹ Nndɔ, dátú mphanigɔ á ketangɔ á mosá-mosá ndea Yéso, nde atɔtɔkeani ka Kana á ka Galiláia. Yéso dáphangi ně bhase boombia neke. Ka bondɔ, bagoigi neke báom'beeke.

¹² Mbusa á oa, Yéso áoga na Kapenaúmu^q, kimoci na amake, bamunamake, na bagoigi neke. Báoika kó k'esa abhɔa.

Yéso ɛbiigi basombisigi nkumba k'endu á Mokonga

(Ona photo Mat.21. 12-13; Malíkɔ 11.15-17; Lóka 19. 45-46.)

^q2.12 Ona Mat. 4. 13.

¹³ Cɔ, bii esa á jaí á Pasáka dá ye tɔ bhíbhí, Yéso áoga na Yeusaléma^r.
¹⁴ Áongia k'endu á Mokonga, áǒdhonda basombisigi bangɔmbe,
bamɔɔɔ na bamboe. Â phɔtɔ ǒdhonda baanganisigi-bangɔa na báiki
ka meja nebo^s.

¹⁵ Ka bondɔ, Yéso áɔbɔngisaga gbutu na ngoi. Áǒbeaga bakpa bɔbhu
ka nsenge á endu ndea Mokonga, na bangɔmbe na bamɔɔɔ nebo.
Áophanja ka odo bangɔa ndea baanganisigi-bangɔa, â phɔtɔ
okpungbumisa meja nebo. ¹⁶ Aǒngodea basombisigi-bamboe gea: « Caa!
ótokisani bamboe nde oani. » Â goto ǒgea: «Bókogaiembe endu ndea
Abhe k'endu á sombisaga á nkumba. » ¹⁷ Bagoigi neke bâ ye tɔ okanisia
nyɔngɔ nde bádundu subi á buku á mokonga be: « Mokonga ɔɔ! ekondi
á k'endu neko, ande bea nsa n'aótoboaga subi ani^t. »

¹⁸ Mpɔ, bakɔta á baYúdha báomúisia gea te: « O na mphanɔ á
ketangaɔ sina ka ubhisa asu gea, o na kɔkɔta á totokisa á kema nde? »
¹⁹ Yéso áǒsikisia: « ngɔani endu á Mokonga nde, nephekande u k'esa
isa^u. » ²⁰ BaYúdha bâ gáke omúisia gea: «Dábapheki endu ndea
Mokonga nde ka ba saga nkama gena na ngia á njaga (46). Cɔ, ɔɔtɔka
n'omesi u k'esa isaɔ tɔ? » ²¹ Endu ndea Mokonga nde Yéso dáɔyɔnga
nyɔngɔ i, dátú ndiu nyama ake. ²² Mbusa á jujuka á Yéso ka kukua,
bagoigi neke báokanisia gea dáɔyɔngi nyɔngɔ ndɔ. Báobeekea nyɔngɔ
nde Yéso dǔngodi, n'inde bádundu ka phɔ ake subia buku á Mokonga.

^r2.13 ɔna Juána 12. 1-27.

^s2.14 ɔna Malíko 11.15.

^t2.17 ɔna Jabhúi 69. 10.

^u2.19 ɔna Mat. 26.61; 27.40; Malíko 14.58; 15.29.

Yéso aoubha kema bhui á ka subi á mēma á nkpa

²³ Cɔ, ka matu ndɔ bii Yéso dátú na Yeusaléma ka jaí á Pasáka, bakpa básii báom'beekea, ka nyɔngɔ á ɔna á ketangao nde dáɔtɔkisa. ²⁴ Yéso dákábhisi gǎke mēma ake ka bɔ, ka nyɔngɔ nde dáedigimisi bɔbhu ánjá. ²⁵ Nga, dákátú na siki á nkpa ka tǔmiaga ake nyɔngɔ ndea bakpa, bii ye sasa ake dáubhi ye mēma abɔ.

3

Yéso aoabha na Nikɔdhému

¹ Dátú na nkpa moci sɔsɔbe á baPhaisáio ina ake Nikɔdhému. Dátú ka bakɔta ndea baYúdha. ² Cɔ, ye áombhikia Yéso kipa áongodea: « Mphangigi, beoubha gea, Mokonga aámbe dáoteki k'aphe á phangiaga asu ka nyɔngɔ nde, nkpa nn'aɔtɔka n'atɔkisi ketangao bíndo ɔtɔkisa, kabe Mokonga nǎna kimoci na ye. » ³ Yéso áonsikisia: «Nekongodi doni gea, kabe nkpa na kábɔkɔteani mɔngɔ á ko ibe, nn'aɔtɔka n'aɔni koboame ndea Mokonga. » ⁴ Nikɔdhému â gǎke omúisia: «Ngbega abɔkɔteanande mɔngɔ á ko ibe bo? Aɔtɔka n'angi goto ka sɔphɔ á amake gea, abɔkɔteane? » ⁵ Yéso áonsikisia: «Nekongodi doni gea, nkpa nn'aɔtɔka n'angi ka koboame ndea Mokonga, na kábɔkɔteanimbe k'ibo na ka bukpekpe á Mēma á Mokonga. ⁶ Babɔti asu á kokpa, báɔbɔta nyama asu, Mēma á Mokonga, aɔbɔta mēma subi asu ⁷ Cɔ, koyayamembe bii nekongodi, akeni benu bɔbhu bɔbɔkɔteane mɔngɔ á ko ibe. ⁸ Nga, sumbu áosinda bii akondi, ô tɔ ɔka nduu í. Kó gǎke oubha ɔma nde atoki na ɔma nde aoga. A phɔtɔ bo ka nkpa bhua ke mmbe abɔkɔteani ka bukpekpe á Mēma á Mokonga. »

⁹ Nikodhému â gǎke omúisia: «Nyɔngɔ ndɔ aɔtɔka n'atɔtɔkeani bo? »
¹⁰ Yéso áonsikisia: « Obe, onde mphanigi angbongbo ka Isilaéli. Cɔ, kó gǎke odigimisa nyɔngɔ nde? » ¹¹ « Nekongodi doni gea, betɔɔtɔmiaga nnde beoúbha, béomamea nnde débeɔni. Bókó gǎke óbeeke u. ¹² Aoba na bókóomobeeke mbenɔ nde neɔɔtɔmiaga nyɔngɔ á ka mokonda, cɔ, bomobeekeande bo aobá na neɔɔtɔmiaga nyɔngɔ á na kobha? ¹³ Nga nna na nkpa nde ataimbe mɔnɔ na kobha, tɔndɔ eme Muna-Nkpa, mmbe dédhidhi ka toka na kobha. ¹⁴ A tɔ bíndɔ Mósa dádaphisi iii á njɔka nde báconji na ngɔa gǔ á gbutuka á me ka nkanda^v, a phɔtɔ bo unge akeni bámodaphise eme Muna-Nkpa, ¹⁵ ka gea, nkpa bhuake mmbe amobeeki, abe na enda á meyɔ. ¹⁶ Nga, Mokonga dékondi batɔa ka mokonda phê. Ka bondɔ, dëophi ngɔmu neke gea, nkpa bhuake mmbe am'beeki, kakueku^w, ábe ndiu na enda á meyɔ. ¹⁷ Mokonga dákánteki gǎke Anake ka gea te, atene nyɔngɔ á batɔa ka mokonda akpe. A ndiu ka gea, ye, éamise batɔa ka mokonda. ¹⁸ Mmbe am'beeki Anake, Mokonga káteneku nyɔngɔ neke akpe, cɔ, mmbe kám'beeki gǎke, Mokonga ateni ye tɔ nyɔngɔ neke akpe. Nga, ye kábeeki ina á ngɔmu ndea Mokonga. ¹⁹ Cina á tena á nyɔngɔ neke akpe a be: oanga ndea Mokonga abhiki ka mokonda. Bakpa ba ye gǎke oanga ndɔ, bâ ndiu okonda kaiphio. Nga, tambea abɔ a ajede. ²⁰ Cɔ, nkpa bhuake mmbe aogea ajede, akangei oanga, nna phɔtɔ okonda gǎ kubii oanga aɔ, ka gea, tambea ake ajede aubhikiane bhase. ²¹ Mmbe a ndiu otambea ánja ka bea á kodoni ndea Mokonga, áoga kubii oanga aɔ ka gea te,

^v3.14 ɔna Moomba 21.9.

^w3.16 Kukua ndɔ, ande kukua á ka mëma, katana na Mokonga.

áúbhikane bhase, atambei bíndo Mokonga akondi. »

Yoáni na Yéso

²² Mbusa indo, Yéso na bagoigi neke báoga na Yudhéa. Aoika na bo ko ka mbeno abhōa, ye, n'aobátisa. ²³ Yoáni M'batisi dâ photo obatisa ka Ainóni, bhíbhí na Saími nga, ibo ásii dátú ko. Bakpa dábatúombhikia, ye áōbatisa. ²⁴ Nga, dábákámakimbe phó Yoáni ka mekakó^x.

²⁵ Ka matú ndo, bagoigi neke dábaopua na moYúdha moci ka nyōngō á moangō á tokisa á bojede. ²⁶ Ka bondo, bagoigi ndo báōngendea Yoáni, báōngodea te: « Mphangigi, mmbō dátú n'obe kubhi á Yōōdháni, mmbō dōtōmiaga nyōngō ake, a ye tō obatisa. Bakpa bōbhu bam'bii. » ²⁷ Mpo, Yoáni áōsikisia gea te: «Nkpa nnaōtōka n'atōi kema kabe Mokonga n'akamophi. ²⁸ Benu sasanu, bōōkima bii neyōngima gea, eme, ké Kíísito. Nendiu mmbe Mokonga anteki mosá ake^y. ²⁹ Munya mpakai, aámbe ande munya ke. Dhake na mōko gǎke a tō bhíbhí ake, aotuma na maseye bii aōōka eso á mōko ndo. Ka bondo, netumi na maseye phê.

³⁰ Cō, akeni boombia neke átaie, nemo ádhidhe. »

³¹ Mmbe atoki na kobha, a gǔ á bakpa bhō bhu. Mmbe a gǎke ka mokonda, an'ebhigō nde á ka mokonda. Aōyōnga bea batōa ka mokonda. Mmbe atoki na kobha agǎke gǔ á bakpa bhōbhu. ³² Aomamea nyōngō nde aōni na oka i. Nna ndiu na nkpa nde aom'beekea. ³³ Mmbe abeeki nyōngō nde amamei, abeeki photo gea, Mokonga ande ntōa á doni. ³⁴ Mmbe Mokonga anteki a tō oyoonga nyōngō á Mokonga. Nga, ye antumisi na Mēma ake. ³⁵ Eya, Mokonga ankondi Anake, áobhisa kema

^x3.24 Ona Mat. 14.3; Malíko 6.17; Lóka 3.19-20.

^y3.28 Ona Maláki 3.1.

bhui ka njaga ake. ³⁶ Cɔ, mmbe am'beeki Anake, a ye to na enda á meyo. Mmbe an'ye, kábeku na enda ndo, Mokonga gǎke n'esuia gǔ ake.

4

Yéso aoyongaga na nke moSamalía

¹ BaPhaisáio dábaɔki gea te, Yéso déphangigi bagoigi básii na batisa abo konyénnya Yoáni-M'batisi. ² (Dákátú gǎke Yéso aámbe aobátisa.) Dátú ndiu bagoigi neke. ³ Cɔ, Yéso dáɔki ye maca ndea baPhaisáio, áotoka na Yudhéa, â goto oja na Galiláia. ⁴ Ka jua ake kó, dákeni ye ányénye kenombe ndea Samalía. ⁵ Ka bondo unge, Yéso áojua ka nji á ka Samalía moci nde báɔphana Sikái. Sikái dátú bhíbhí á odo nde Yakóbo dámophi anake Yoséphu^z. ⁶ Ntogo ndea Yakóbo dátú gǎke oa. Cɔ, bii Yéso dáei ye na tamba, â ye to oika bhíbhí i. Dátú gǎke kantende.

⁷ Cɔ, nke moci moSamalía, áobhika odhoga ibo. Mpo, Yéso áongodea: « Mopa ibo á onoa. » ⁸ (Nga, bagoigi neke dábage na kenombe gea, básombe eea.) ⁹ Nke moSamalía ndo, áongodea Yéso: « Ama bo? Obe moYúdha, ɔmɔmemi eme, nke moSamalía, ibo á onoa? » (Nga, baYúdha, na baSamalía, dábákáɔkana^a.) ¹⁰ Cɔ, Yéso áonsikisia gea: « Otú uúbha egabhɔ ndea Mokonga, ô photo omuúbha mmbe aongodi, < Mopa ibo á onoa. > Obe ámbé otú ndiu ɔmmema ye, atókophande ibo á enda. » ¹¹ Mpo, nke ndo áongodea: « Mɔkɔta, kóna kema á dhogea n'ibo nga, ntogo ka u adhúmani. Otoki gǎke na ibo nde a na enda oa? ¹² Ande

^z4.5 Ona Nkpangeɔ 33.19; Yosúa 24.32.

^a4.9 Lóka 9.52-53

gea te, o na boombia konyénya tatasu Yakóbɔ, mmbe dásóphi ntogɔ nde? Nga, ye, banake n'etuge neke bhui dába phɔɔ onoa u. »¹³ Yéso áonsikisia gea te: «Nkpa bhuake, mmbe aonoa ibo nde, akuande goto n'enyɔta. ¹⁴ Mmbe andiu onoa ibo nde neomopha, kákueku ye tanda n'enyɔta. Nga, ibo nde neomopha, abande subi ake bea ntoɔ nde aophuphutisa enda á meyo^b. »¹⁵ Nke ndɔ áongea: « Mɔkɔta, ómopa ibo ndɔ gea te, kekuembe ye n'enyɔta na bhika á dhoga ibo oani. »

¹⁶ Mpo, Yéso áongodea: « Gǎ, ómophane munyakɔ, bóbhike na ye oani. »¹⁷ Ye, áonsikisia te: « Kéna mǔko. »

Yéso áongea: « Oyɔngi tɔ doni gea, kéna mǔko. ¹⁸ Nga, dótú na bǔko bǔku. Mmbe ona ye kéke nde, nna gǎke munyakɔ. Eya, oyɔngi tɔ doni. »¹⁹ Nke ndɔ áongodea: « Mɔkɔta, neɔni gea te, onde mɔtu-nyɔngɔ.

²⁰ Negie, batatasu dábaon'dokomisa Mokonga ka mamba ndee. Cɔ, benu baYúdha, bogi gea, oma nde akeni ka dokomisa á Mokonga ande Yeusaléma^c. »²¹ Yéso áongea: « Ómobeekéa, esa aobhika, nnde bókóngbukieku Abhe Mokonga muanku, kabé ka mamba nde, kabé ka Yeusaléma. ²² Benu baSamalía, bókóuúbha nnde boodokomisa. Besu baYúdha, beuúbha nnde beodokomisa ka nyɔngɔ nde, boamia á ka mǔma atoki mɔtesu^d. ²³ Cɔ, mbenɔ aobhika n'a ye tɔ bhíbhí,

^b4.14 Isáia 12.3; Yeemía 2.13;17.13.

^c4.20 Ka nyɔngɔ á katanaga á baYúdha na baSamalía, baSamalía báɔpheka endu a Mokonga ineɔ ka mamba nde baɔphana Gaisímu, mamba nde a bhíbhí a Sikému á kala na Yeusaléma. Ona Jabhúi 122.1-4.

^d4.22 Isáia 2.3; baLóma 9.3-4.

batɔa-dokomisa á doni bándokomisande Abhe ka Měma na ka kodoni nga, bundɔ bá unge Abhe aőkaba ka ba batɔa-dokomisa ake.

²⁴ Mokonga ande Měma, ka bondo unge bunde báombhebha ambe bámbhebhe ka měma na ka kodoni. » ²⁵ Nke ndɔ áongea te: «Neoúbha gea Masía, mmbe báɔmɔphana Kiísito, aobhika. Mbenɔ nde ye abhikande, asóubhisande kema bhui. » ²⁶ Mpɔ, Yéso áongea: « EME NENDE EME, aámbé neɔyɔnga n'obe. »

²⁷ Oa, bagoigi neke báojua, báoyayama bii Yéso aɔyɔngaga na nke. Ka bondɔ, nna na kabɔ moci mmbe dátɔki úsia á nke: « Eke nde ookaba? » na úisia á Yéso « Nyɔngɔ sina nde ɔyɔngaga na nke nde? » ²⁸ Cɔ, nke áodeketa mbik'ibo neke oa, áosikianaga ka kenombe, kó áǒngodea bakpa, ²⁹ « Cɔ, bhikani, bómǎne nkpa nde atómongodi kema bhui nde dégi. Cɔ, nna phó Kiísito aámbɔ? » ³⁰ Ka bondɔ, bakpa báojuana ka kenombe, báoga kubii Yéso aɔ.

³¹ Ka mbenɔ ndɔ bagoigi báondengemisaga gea te: « Mphangigi ceɛ, eaga! » ³² Ye, áǒgea: «Bókóóubha eea nde eme ne ně ka ea i. » ³³ Mpɔ, bagoigi báoianaga sɔsɔbe abɔ: « Ka bakpa atómbhikii na kema á koea? » ³⁴ Yéso áǒgea: « Eea nemɔ ande tɔtɔkisa á mɔphe á mmbé amoteki na gɔba á ekuma neke. ³⁵ Cɔ, benu bókóogea, < Ajigi goto basonge gena, mpɔ bédungue? > Nenógie, bhisani phó iso anu, bóenje phó ciko. Mbo atɔki ye tɔ ka dungua i. ³⁶ Ntɔa-dungu a ye tɔ n'ophendɔ neke, aphɔtɔ odhondanisaga mbo ka nyɔngɔ á enda á meyɔ. Cɔ, ntɔa-ekona na ntɔa-dungu bá tɔ na maseye kimoci. ³⁷ Ka bondɔ, mení nde, ande doni, < Nkpa moci aokona, bangbo áodungua. > ³⁸ Ka bondɔ unge eme netónoteki ká dungua ka ciko nde bókótambigi ka u. Bakpa buangbo dábátambeigi, benu bǒgani gǎke k'ekuma neɔ. »

³⁹ Cɔ, baSamalía básii á ka kenombe ndɔ báom'beekea Yéso ka nyɔngɔ á boabhi nde nke ndɔ dǎdigimisii gea: « Atómongodi kema bhui nde dégi. » ⁴⁰ Bii baSamalía bām'bhiimisi ye, báon'dengemisaga gea, áike na bɔ. Mpɔ, Yéso áoika kó esa ibe. ⁴¹ Bakpa básii phê bâ phɔtɔ obeekea ka nyɔngɔ á boabhi neke. ⁴² Babeeki ndɔ báongodea nke ndɔ te: «Békébeeki tɔ ka nyɔngɔ índɛ ɔsótǎmi. A ndiu ka nyɔngɔ nde beɔki nesu sisasu na beoúbha gea, mmbe ande Namisi á batɔa ka mokonda doni. »

Yéso anamisi anake na ka baame angbóngbó moci

⁴³ Mbusa á b'esa babe ndɔ, Yéso áɔmea oa, áoga na Galiláia. ⁴⁴ Cɔ, Yéso ye sasake dáyɔngi gea: «Bánáon'dokomisa mɔtu-nyɔngɔ ka nji neke á bɔkɔteana^e. » ⁴⁵ Mbenɔ nde ajú ka Galiláia, batɔa ka Galiláia báonsesea nga, bɔ dábage phɔtɔ ka jaí, báɔɔna kema bhui nde dátɔtɔkeani na Yeusaléma, ka mbenɔ á jaí ndɔ.

⁴⁶ Yéso â goto oga na Kána á ka Galiláia, k'ɔma ndɔ dágaí ibo ka makana anje. Cɔ, muna-moame moci dátú osamba ka Kapɛenaúmu.

⁴⁷ Bii aɔki ye gea, Yéso aju na Galiláia ka toka ake na Yudhéa, moame ndɔ áɔngendea, áon'dengemisaga gea, áge ánamise anake nga, dátú ye tɔ odusukanaga. ⁴⁸ Yéso ongodea te: « Kabe na bókóɔnimbe mphanigɔ na ketangɔ, bókómobeekeeku tanda. » ⁴⁹ Moame ndɔ áonsikisia te: « Mɔkɔta, bége miki nemo na kákumbe. » ⁵⁰ Yéso áongea: « Gǎ tɔ! Miki nekɔ a ye ami. » Ye, áobeekea nyɔngɔ nde Yéso angodi, áoga.

⁵¹ N'aphótɔ k'aphe, babhedanigi neke báoga om'bondeaga. Bádhondani ye na ye, báongea: « Miki nekɔ aami. » ⁵² Moame ndɔ áɔbusia mbenɔ

^e4.44 ɔna Mat 13.57; Malíkɔ 6.4; Lóka 4.24.

sina nde miki ěyoki bonjánja. Mpɔ, báongea: «Nama ka yega á mani unge, kukua atóntoki. »⁵³ Abhake â gǎke oubha gea, a tɔ mbenɔ ndɔ, Yéso angodima: « Miki nekɔ aami. » Mpɔ, ye n'ekombo neke, báombeeka Yéso^f.⁵⁴ Nndɔ dátú goto mphanɔ á ko ibe, nnde Yéso dági ka toka ake na Yudhéa ka gǎ na Galiláia.

5

Yéso anamisi nkpa moci esa á Sabáto

¹ Mbusa índɔ, Yéso áoga na Yeusaléma ka jaí moci ndea baYúdha.
² Cɔ, na Yeusaléma, bhíbhí á kǐo nde báɔɔphana kǐo á baMɔgɔgɔ, dátú na ntogɔ moci nnde dábatúɔɔphana ka kiEbhulanía Betesáidha. Kó, dábapheki mɔeba bɔku, á ngeɔ. ³ Basambi básii, dábade subi á mɔeba ndɔ. Ande gea, bakeíme-íme, badɔti, baphephi ecinji na njaga. [Dábaobondeaga gea báemisegɛ ibo ⁴ nga, Malaeka ndea Mɔkɔta dáodhidha ka mbenɔ moci ka ntogɔ ndɔ, áoémisaga ibo. Nsambi nde dáodhidha k'ama mosá-mosá subi á ibo nde aoémanaga, dáoama ka kukua neke, nanga ába kukua sina^g.]

⁵ Cɔ, nkpa moci dátú oa, n'ade n'esambɔ basaga nkama isaɔ na ngia á njaga isaɔ (38). ⁶ Bii Yéso amǔni n'ade, n'adigimisi gea, asambi ka basaga básii, áomuisia: « Cɔ, okondi óame? » ⁷ Ntɔa-esambɔ áonsikisia gea: « Mɔkɔta, kéna nkpa nde aomoguisa suibi á ntogɔ mbenɔ nde báoemisaga ibo nga, mbenɔ nde eme neobhika, nkpa bangbo áoguia

^f4.53 Ona Ekuma á baTeki 11.14; 16.14-15, 31.

^g5.4 Nyɔngɔ nde asubi á bogɔɔ nna subi á buku ásii nde dábadundu kala

mosá ani. » ⁸ Yéso â gǎke ongea: « Má, bheda kесе nekо, ótambe! »
⁹ Mōngо moci, nkpa ndо áoama, áobheda kесе neke, áotámba. Cо, esa
kau dátú gǎke esa á Sabáto. ¹⁰ Ka bondо, bakоta ndea baYúdha, báongea
nkpa ndо dábanamisi gea: « Caa! K'esa nde, ande Sabáto. Kokeni
kumba á kесе nekо^h. » ¹¹ Ye â gǎke ősikisia: « Mmbe atómoamisi, ye
aámbe amogi, < Bheda kесе nekо, ótambe. > » ¹² Mpо, baYúdha ndо
báomuisia: « Ani mmbe atoongodi, < Bheda kесе nekо, ótambe?> »
¹³ Nkpa ndо dákámübhi gǎke mmbe anamisi nga, Yéso dándĩ k'iso á
usese á bakpa bunde dábatú oa.

¹⁴ Mbusa i, Yéso â goto ondhonda nami ndо subi á endu á Mokonga,
áongea: « Cо, oami, kogeembe ye bojede ka banga te, kema ajede phê
kaokidianeembe. » ¹⁵ Mpо, nkpa ndо áoga, áőtómia bakоta ndea Yúdha
gea, Yéso aámbe dánamisi. ¹⁶ Ka bondо, baYúdha báontombisaga Yéso
nga, dábhedanigi nndо esa á Sabáto. ¹⁷ Yéso â gǎke ősikisia te: « Abhe
aobhedanaga esa bhui, n'eme ne photo obhedanaga. » ¹⁸ Ka nyōngо á
boabhi ndо, bakоta ndea baYúdha báonkaba phê gea bámoε nga,
dákábuni tōndо εphi á Sabato, dáyōngi photo gea, Mokonga ande
Abhake, áőkengeanisa na ye.

Muna-Mokonga ana kоkоta

¹⁹ Yéso â goto osikia yōnga, áōngodea be: «Nenongodi doni: Miki,
nnaotоka n'agi ka kema ka ye sasake, a to ogea nnde aomōna Abhake
n'aogea nga, kema bhui nde Abhe aogea, aunge Miki aphoto ogea u.

²⁰ Nga, Abhe ankondi Miki, aunge aomphangia kema bhui nde ye sasa
ake aogea. Ye, amphangiande photo kema ángbó kōnyénya nnde ka gea

^h5.10 Ona Yeemía 17.21; Neemía 13.19.

te, bótangaεεε. ²¹ Nga, a tó bínđo Abhe aǒjukisa básí ka kukua na endisa abo goto, aphoto bó unge Anake aon'endisa nkpa buake mmbe akondi endisa ake. ²² Nna ye na ka nkpa nde Abhe aotena nyongó neke akpe, Ye, amophi ndiu Anake kókota bhui á tena á nyongó akpe, ²³ ka gea te bakpa bobhu bán'dokomise Miki bínđo báon'dokomisa Abhake. Co, mmbe nnaon'dokomisa Miki, nna photo ondokomisa Abhake mmbe anteki.

²⁴ Eya, nenongodi doni gea, mmbe aǒka nyongó nemo na beekaa á mmbe amoteki, ana enda á meyo. Bakáteneku nyongó neke akpe nga, atingi ye kukua, áoba na enda á meyo. ²⁵ Eya, nenongodi doni gea, mbeno aobhika, n'a ye bhiki, básí báokande eso á Muna-Mokonga, na Bunde báokande eso ndo, báendande. ²⁶ Nga, a tó bínđo Abhe ande cina á enda áke sasa ake, amophi photo Miki cina á enda ka ye sasake.

²⁷ Amophi photo Miki kókota á tena á nyongó akpe, ka nyongó nde ande Muna-Nkpa. ²⁸ Bókotangaεεembe nyongó nde: Mbeno aobhika, nde básí bobhu bunde bá subi á bhota báokande eso ake, ²⁹ mpo, báujuana subi i. Bunde dábagi anja, báojujuka, báoba na enda. Bunde dábagi gǎke ajede, báojujuka, ka tena nyongó nebo akpeⁱ. ³⁰ Kéotoka na netotokisi ka kema k'eme sasa ani. Ne tó otena nyongó bínđo Mokonga aomososea. Neotena nyongó doni nga, kéokaba totokisa á mophe nemo, tondo mophe á mmbe amoteki.

Bamamei á kókota ndea Yéso

³¹ Aoba na nemamei nyongó nemo eme sasani, nyongó nde neoyonga kabeku á doni. ³² Co, a gǎke na nkpa bangbo mmbe amamei nyongó

ⁱ5.29 Ona Dhaniéle 12.2.

nemɔ, na eme neoúbha gea, nyɔngɔ nde ye amamei ka phɔani ande doni.

³³ Nga, dóbǒteki bakpa mɔtea á Yoáni-M'batisi, na ye, â gǎke omamea nyɔngɔ á doni. ³⁴ Cɔ, eme kéna siki á nkpa á ka mokonda nde ka

mamea á nyɔngɔ nemɔ. Neyɔngi gǎke tɔ nde ka gea bóame ka mëma.

³⁵ Cɔ, Yoáni-M'batisi dátú bea ɔbhea nde aoola na bhenya. Bô ndiu obeekea ika na maseye ka mbenɔ abhɔa ka oanga ndɔ. ³⁶ Nyɔngɔ nemɔ nde bámamei a gǎke angbó phê konyénnya nde á Yoáni-M'batisi.

Ekuma nde Abhe Mokonga amopi ka tɔtɔkisa i, ekuma ndɔ tɔ unge

aomomamea gea, ye aámbé amoteki. ³⁷ Cɔ, Abhe, mmbe amoteki, ye

sasake a phɔtɔ omomamea. Bókókimbe mɔnɔ tanda ɛsɔ ake na ɔna á

keongi ake. ³⁸ Nyɔngɔ neke nnaoika subi anu ka nyɔngɔ nde,

bókóom'beekea mmbe anteki. ³⁹ Bɔɔɔɔɔa buku á Mokonga nga,

bookanisia te, subi i, ana nyɔngɔ á enda á meyo. Cɔ, buku ndɔ ungo

atoomamea nyɔngɔ ani. ⁴⁰ Nanga ába bó, bókókondi gǎke bhikia ani ka ba na enda á meyo.

⁴¹ Kéokaba boombia ka bakpa. ⁴² Cɔ, nenoúbhi gǎke. Benu sasanu

bókó n'ekondi ndea Mokonga subi anu. ⁴³ Débhiki k'ina á Abhe,

bókómosesi. Aoba nkpa n'abhiki gǎke k'ina ake sasake, bonseseande!

⁴⁴ Benu íbunde bookonda édokomisa benu ka benu, bókókabe ndiu

boombia nde atoki ka Mokonga sasake, bɔtɔkande beekea bo?

⁴⁵ Bókókanisiembe gea, nenótɔngaeka mosá á Abhe. Mósa, mmbe

bosebei ɛphi neke, aámbé anótɔngande^j. ⁴⁶ Kabe na botóm'beeki Mósa,

aámbé bomobeeki phɔtɔ nga, ye dádundu ka phɔani^k. ⁴⁷ Aoba na

^j5.45 ɔna Tɔlátí 31.26-27

^k5.46 ɔna Tɔlátí 18.15.

bókóbeeki nyongɔ nde ye dádundu, bobeekeande gǎke nyongɔ ínemo bo?
»

6

Yéso aǎisa böko elephu böku (5.000)

(Ona photo Mat 14.13-21; Malíkɔ 6.30-40; Lóka 9.10-17)

¹ Mbusa índɔ, Yéso áokaia etuu á Galiláia, nnde bá photo ɔphana Tibelía. ² Usese ángbó á bakpa báombea nga, dábaɔni mphanɔ á ketangɔ nde dátɔtɔkisa ka amisa á batɔa-esambo. ³ Yéso na bagoigi neke, báotaia gǔ á mamba, báoika ko. ⁴ Maseye á Pasáka ndea baYúdha dátú bhíbhí. ⁵ Yéso áomesia iso, áɔɔna usese á bakpa na báombhikia. Mpɔ, áongea Philípɔ: « Cɔ, besombande eea ka isa á bakpa nde súani? » ⁶ Dáyɔngi bo ka tomba ake nga, dáoúbha kema nde ageande. ⁷ Philípɔ â gǎke onsikisia te: «Nanga beba na bgutuka á bangɔa mia ibe (200), nnaɔtɔka n'asombi mokati nde nkpa na nkpa atɔande mikia gbutuka i. » ⁸ Ka bagoigi neke moci, ina ake Andeé, munamake na Simóni Pétee, áongodea Yéso gea, ⁹ « Moganda moci a oani. A na mokati böku na basu babe. Cɔ, nndɔ a gǎke kema sina ka bakpa básii bende¹? » ¹⁰ Yéso áogea: « Cɔ, óikisani ka odo. » (Ona ndɔ dátú photo na manganga ásii.) Mpɔ báoika, böko dábatú bea bakpa elephu böku (5.000). ¹¹ Mpɔ, Yéso áoboa mokati ndɔ, áonsega Mokonga k'ememi, áogabha u ka bakpa nde dábatú oa. Â photo ogea bo na basú, nkpa na nkpa áoea bíndɔ akondi.

¹² Bii bákuti ye, Yéso áǎngodea bagoigi neke: « Kɔngɔani dhue ka gea, kau katukane. » ¹³ Báɔkɔngɔa dhue á mokati böku nde báí, báotumisa jɔ

^{16.9} Ona 2 baKɔta 4. 42-44.

nkama na ibe. ¹⁴ Bii bakpa báoni ye Yéso n'atotokisi ketangao ndo, báogea: «Doni, mmbe ande Motu-nyongó mmbe dákeni bhika ka mokonda. » ¹⁵ Bii Yéso dáúbhi gea, bakpa dábáogea bábhikembhede ka bhisa ake moame ka bukpekre nebo, ka bondo, â goto otaia mamba ye sasake.

Yéso aotamba gü á ibo

(Ona photo Mat 14.22-33; Máliko 6.45-52)

¹⁶ Co, dábi ye ogogo, bagoigi neke báodhidha na motii à etuu. ¹⁷ Kó, báokambea ka koko, ka gã nci á na Kapenaúmu. Esa dáge oipha Yéso na k'édhondimbe. ¹⁸ Ketembo áodengisa etuu phê nga, sumbu dátú akpe. ¹⁹ Mbusá á tamba á bo ka koko bea kilomete bo ku (5), kabe ngia a njaga (6), báomõna Yéso n'aotamba gü á ibo ka bhiimisa á koko. Mpo, báoba na koboboko. ²⁰ Yéso â gake õngodea te: «Bókobangembe, eme aámbó! » ²¹ Bii dábaokonda kambisa ake ka koko, kēke ndo to koko â gake áodhundhua oma nde dábagendei.

Usese á bakpa báonkaba Yéso

²² Mama i, usese á bakpa nde dábajigi kubhi á etuu, báodigimisa gea, koko dátú to oa moci. Dábaúbhi gake gea, Yéso dákákambi na bagoigi neke subi i. Bagoigi sasabo tondo, baunge dábage. ²³ Mpo, koko nengbo ásii nde átoki na kenombe á Tibelía áokidia bhíbhí á oma nde dábaigi mokati mbusa á Mokota sega á Mokonga. ²⁴ Mbeno nde usese á bakpa ndo dábadigimisi gea, Yéso kabe bagoigi neke, dábákátú oa, báokambea ka koko ndo, báoga onkaba Yéso na Kapenaúmu.

Yéso ande mokati á endisa

²⁵ Bii bándhondi ye Yéso kubhi á etuu, báomúisia: «Mphangigi, mbeno sina nde okidima koni?» ²⁶ Yéso áösikisia gea te: «Eya, nenongodi doni gea, botoomokaba nga, dóboi mokati, bóokuta, nna ndiu gea, bodigimisi kantíti á mphanio á ketangao nde netotokisi.

²⁷ Bókóbbhedanegembe ka nyongó á eea nde aoujukana, ábe ndiu ka nyongó á eea nde aoendisa meyo. Eea ndo, eme Muna-Nakpa, aámbe nenóphande nga, Abhe Mokonga amophi kókota i.» ²⁸ Mpo, báomúisia: «Ka bhedanaga ekuma ndea Mokonga, begeande bo?» ²⁹ Yéso áösikisia te: «Ekuma nde Mokonga akondi ka benu, ande beekea á mmbe anteki.» ³⁰ Bâ gǎke ongea: «Co, mphangio á ketangao sina nde ototokisande ka gea te beone u na beekea ako? Kema sina nde ototokisande?» ³¹ Batatasu dábai mána ka nkanda, bíndo bádundu subi á buku á Mokonga: Débophi mokati, n'atoki na kobha^m ka ea i.» ³² Mpo Yéso áögea te: «Neno ngodi doni gea, nna Mósa aámbe dánophi mokati n'atoki na kobha. Abhe ndiu aámbe aonópha mokati á doni, nnde á na kobha. ³³ Nga, mokati ndea Mokonga aunge aotoka na kobha, áöbopha batoa ka mokonda enda á meyo.» ³⁴ Bâ gǎke ongodea: «Mókota, ósopha mokati ndo esa bhuhui.»

³⁵ Mpo, Yéso áötómia be: «Nende Mokati á endisa. Mmbe amobhikii, kákueku tanda na nja na mmbe amobeeki, kákueku tanda n'enyota.

³⁶ Dénongodi gǎke nndo: Nanga bómōoni ye, bókóomobeekea. ³⁷ Bakpa bobhu bunde Abhe amopi, bámobhikiande, Mmbe amobhikii kém'beegeku tanda. ³⁸ Nga, bii nedhidhi na kobha, nna ka totokisa á mophe nemo, andiu ka totokisa á mophe á mmbe dámoteki. ³⁹ Mophe á

^m6.31 Ona Juana 16.4; Jabhui 78.24.

mmbe amoteki ande gea te, kém'bungisembe mɔnɔ ka bunde dámopi. Nenjukise ndiu ka kukua k'esa á sungiaga á mokonda. ⁴⁰ Cɔ, mɔphe á Abhe á be: Mmbe aɔmɔɔna Muna-Mokonga na beekaa ake, ábe na enda á meyo na nénjukisande k'esa á sungiaga á mokonda.»

⁴¹ Cɔ, baYúdha báɔngɔngɔneaga Yéso ka nyɔngɔ nde dági: «Nende mokati nde atoki na kobha.» ⁴² Báɔyɔnga gea: «Nga Yéso ambe, muna-Yɔséphu na Malía. Cɔ, kéke nde agi, atoki na kobha ka bo?»

⁴³ Yéso áɔsikisia te: «Bókɔngɔngɔnegembe sɔsɔbe anu. ⁴⁴ Nna na nkpa nde aɔtɔka n'abhiki mɔteamɔ, Abhe mmbe amoteki n'akámɔphani. Na eme, nenjukisaeka ka kukua esa á sungiaga á mokonda. ⁴⁵ Cɔ, baɔtu-nyɔngɔ dábadundu be, «Mokonga aámbé ěgoisagande bɔbhuⁿ.» Nkpa bhuake mmbe aɔki nyɔngɔ ndea Abhe na bɔphei neke, aámbé abhikande mɔteamɔ. ⁴⁶ Ka bakpa kamɔnimbe mɔnɔ Abhe, na nna tɔndɔ mmbe atoki mɔtea á Mokonga, ye tɔ aámbé amɔni Abhe. ⁴⁷ Eya, nenongodi doni gea, mmbe abeeki, ana enda á meyo. ⁴⁸ Eme nende mokati á endisa. ⁴⁹ Batatanu dábai mana ka nkanda, bâ gáke okua. ⁵⁰ Cɔ, mokati nde atoki na kobha, nkpa nde aoea u, kákueku. ⁵¹ Nende mokati á endisa, nnde atoki na kobha. Aoba nkpa n'ai ka mokati ndɔ, aendande meyo. Mokati ndɔ, ande kesuku ani, nnde něgabheande batɔa ka mokonda ka gea, bábe na enda.»

⁵² Ka bondɔ, baYúdha báokpanga pua ngungu abɔ phê. Báuusianaga: «Mogaa nde aɔtɔka opha asu kesuku ake gea, beee ka bo?» ⁵³ Yéso áɔgea te: «Nenóngodi doni gea, aobá na bókói kesuku á Muna-Nkpa na bókónu magia ake, bókóbeku na enda. ⁵⁴ Mmbe aoea kesuku ani na noa

ⁿ6.45 ɔna Isáya 54.13.

á magia ani, anaenda á meyo, na nenjukisande ka kukua esa á sungiaga á mokonda. ⁵⁵ Nga, kesuku ani ande eea á doni, na magia ani ande kema á onoa á doni. ⁵⁶ Mmbe aoea kesuku ani na noa á magia ani, eme neiki subi ake na ye aiki subi ani. ⁵⁷ Abhe mmbe amoteki ana enda na enda ani atoki ka ye. A photo bo ka mmbe aoea kesuku ani, abande na enda ka nyongo ani. ⁵⁸ Co, onani mokati nde dátoki na kobha. Nna bíndo batatanu dábai báokua. Mmbe a gäke oea mokati nde, aendande meyo.» ⁵⁹ Dáyongi ndo bii dátú ogoisaga k'endu á bophei ndea baYúdha á na Kapenaúmu.

Nyongo nde aoendisa meyo

⁶⁰ Mbusa á oka á nyongo ndo, Ka bagoigi neke básii báogea: «Yonga nde a akpe. Ani mmbe aotoka n'abeeki u?»

⁶¹ Bii Yéso aubhi ye gea, bagoigi neke báongongoneaga nyongo ndo, áogea: «Nyongo ndo anóphi ngaka? ⁶² Co, abande bo aobá na bómóna eme, Muna-Nakpa na neotaia oma nde détú mosá? ⁶³ Měma á Mokonga a unge aoendisa. Nga, nkpa sasake nn'aotoka ka kema. Nyongo nde dénongodi, ande Měma na enda. ⁶⁴ Nyongo ndo gäke ungo bunengbo sósobe anu bánaobeekea.» Nga, Yéso déubhi kpanga á kala bunde dábakábeeki, na mmbé antongande. ⁶⁵ Mpo, Yéso â goto ogea: «Ka nyongo indo unge dénóngodi gea, nkpa nn'aotoka n'amobhikii aobá Abhe n'akámophi aphe.»

⁶⁶ Kpanga á mbeno ndo, ka bagoigi neke básii báöjulia na deketa á tamba kimoci na ye. ⁶⁷ Mpo, Yéso áöbusia bagoigi nkama na babe: «Benu photo, bookonda bóge?» ⁶⁸ Simóni Pétee â gäke onkisia: «Co, Mókota, begande mote ani? Nga, ona nyongo á endisa á meyo.

⁶⁹ Bebeeki u na ubha i gea, onde Ntɔa-bonjánja ndea Mokonga^o.»

⁷⁰ Yéso áǒsikisia: «Dékénɔsɔmbu phɔ benu Nkama na babe, nanga moci sɔsɔbe anu ande nketi?» ⁷¹ Dáɔyɔnga ka phɔa á Yúdha muna-Simóna Isikalióta. Nanga dátú sɔsɔbe a bagoigi nkama na babe, ye aámbe antɔngaeka.

7

Bamunamake na Yéso báyé beekea ake

¹ Mbusa á oa, Yéso áɔtɔmba Galiláia. Dákákondi gǎke tɔmba á Yudhéa, ka nyɔngɔ nde, baYúdha dábaokaba moa ake.

² Bii jaí ndea baYúdha á ema^p, dátú ye bhíbhí, ³ banamake na Yéso, bâ gǎke ongodea: «Toa oani, óge na Yudhéa ka gea te, bagoigi neko báɔne phɔto ekuma nde ɔɔtɔɔkisa. ⁴ Nga, aobá nkpa n'aokaba úbhukana, ye sasake nn'aɔtɔka n'agi kema ka bɔsɔmea. Aoba n'ɔɔtɔɔkisa ekuma b'indo ɔɔ, bhedanaga pe u ka gea, bakpa bɔbhhu bákɔɔne bhase. » ⁵ Nga, banamake phɔto dábákátúom'beekea.

⁶ Yéso áǒsikisia gea te: « Mbenɔ ánja k'eme kájumbe. ɔɔ, ka benu, mbenɔ bhui a ndiu tɔ anja. ⁷ Batɔa ka mokonda bánáɔtɔka na bánokangei. Bámokangei ndiu eme nga, neɔtɔmiaga gea, ekuma nebo aájede. ⁸ Benu, gani ka jaí. Eme gǎke kégeku ka jaí ndɔ nga, mbenɔ nemɔ kájumbe. »

⁹ Mbusa á yɔnga ake bó, áojiga neke na Galiláia.

Yéso a ka jaí á ema

^o6.69 ɔna Mat. 16.16; Malíko 8.29; Lóka 9.20.

^p7.2 ɔna BaLawi 23.34-36; Tɔlátí 16.13.

¹⁰ Bii bamunamake báge ye ka jaí, Yéso â photo oga. Dáge ka bosomea, kanga á éonisa. ¹¹ Bakota á baYúdha dábakpangi gáke kaba ake ka jaí ndo, báousianaga: «Nkpa ndo ama koni?»

¹² Ka usese á bakpa, bakpa dábaongongonaga ka phoa ake phê. Buangbo dábaogea: «Ye, ande nkpa anjánja. » Buangbo bâ gáke ogea: «Nndake! A ndiu ödhemaga bakpa. » ¹³ Co, kabe gáke na nkpa nde dáoyonga bhasa ka phoa ake nga, dábaobanga bakota ndea baYúdha.

¹⁴ Na bá photo subi á jaí, Yéso áoga k'endu á Mokonga ka phangiaga. ¹⁵ Mpo, bakota á baYúdha báoyayama, báogea te: «Nkpa nde aúbhi tanga bo, na kágoigi? »

¹⁶ Yéso áosikisia: «Bophei nde neophea kátoki motemo, atoki ndiu ka mmbe amoteki. ¹⁷ Aoba nkpa n'akondi tókisa á mophe ndea Mokonga, aúbhande ámba bophei nde neophea atoki ka Mokonga, kabe k'ophango nemo sasani. ¹⁸ Mmbe aoyonga nyongwa neke sasa ake, atookaba boombia neke sasake. Mmbe a ndiu okaba boombia á mmbe anteki, ande ntwa-doni. Nna na bojede subi ake. ¹⁹ Co, Mósa dákánophi pho ephi? Nna gáke na ka benu mmbe aomba ephi kau. Co, bookaba moa ani ka bo? »

²⁰ Usese á bakpa báonsikisia te: « Ona bansombo! Ani mmbe aokaba moa ako?»

²¹ Yéso â gáke öngodea te: «Dégi to ketangwa moci, benu bobhu bóoyayama. ²² Mósa dánososi gusa á baniki böko ganja. Nna gáke Mósa aámbé dábhisi ephi ndo. Dátoki ndiu ka batatanu. Benu, bo photo ogusa ganja esa á Sabátó^q. ²³ Co, aobá na boongusa miki moci ganja esa

^q7.22 Ona photo Nkpageo 17.10-13; BaLawi 12.3.

á Sabáto kanga á buna εφhi ndea Mósa, eke nde bómabeí ka nyongó á amisa á nkpa k'esa á Sabáto? ²⁴ Bókótenembe nyongó k'inde bóona ka nsenge, tenani ndiu nyongó ka kodoni í. »

Yéso ande Kiísito?

²⁵ Batóa ka Yeusaléma buangbo báogea te: «Nna pho nkpa nde aámbe báokaba moa ake? ²⁶ Onani! A to oyonga bhase mosá á bakpa, bána gǎke ongodea ka nyongó! Ande gea, bakota nesu bádigimisi anja gea, ande Kiísito? ²⁷ Co, nkpa nde beóúbha óma nde atoki. Kabhika á Kiísito, nna na nkpa nde aúbhaeka gǎke óma nde atoki.»

²⁸ Mbeno nde Yéso dáogoisaga k'endu á Mokonga, áoyonga akpe gea: «Eya, benu boogea te, boomóúbha na úbha á óma nde netoki. Kébhiki ka kókota nemó sasani. Mmbe amoteki, ande ntóa-doni. Bókó gǎke omúbha ye. ²⁹ Eme, neomúbha nga, netoki mǎteke na ye aámbé amoteki.»

³⁰ Mpo, báokaba dhunga ake, nna gǎke na nkpa nde dándungi nga, mbeno neke dákájumbe. ³¹ Subi á usese ndo, bakpa básii báom'beekea. Báogea te: «Mbeno nde Kiísito abhikande, atotókisande mphanio konyénia nkpa nde?»

Baphaisáio báokaba dhungisa á Yéso

³² BaPhaisáio báóka usese á bakpa na báongongónaga ka phoa á Yéso. Bakota á batobei-phéa ndea Mokonga na BaPhaisáio bâ gǎke óteka babondigi ka dhunga ake. ³³ Yéso áogea: «Ne goto na benu ka mbeno abhó, mpo, nesikianagande mǎte á mmbe dámoteki. ³⁴ Bomokabande, bókómóoneku gǎke. Nga, bókóotóka na bogě kubii neikande.»

³⁵ BaYúdha bâ gǎke oyongaga sósóbe abo te: «Nkpa nde agande óma

sina, ka gea bekemǎne? Aoga mote á badhasu bunde báphanjekani ka nji á baGiíki gea, égoisege baGiíki? ³⁶ Kantíti á nyongɔ nde ayongi abo? «Bomokabande, bókómɔɔneku gǎke. Nga, bókɔɔtɔka na bogě kubii neikande.»»

Yéso ande ibo á endisa á meyo

³⁷ Esa á sungiaga a jaí ndɔ, esa á kau dátú esa angbo phê^r. Esa ndɔ, Yéso áoma, áoyonga n'eso akpe gea: «Aoba nkpa n'aku n'enyɔta, ábhike mɔtemɔ, ánoe ibo. ³⁸ Mmbe amobeeki, ibo á endisa ayokande ka mëma ake, bíndɔ buku á Mokonga ayongi^s.» ³⁹ Yéso dáoyonga ka phɔa á Mëma á Mokonga, nde bunde bám'beekeande bátɔaande. Mbenɔ ndɔ, Mëma á Mokonga dákájumbe ka nyongɔ nde, Mokonga dákán'dokomisimbe Yéso ka boombia.

Bakpa bákatanigi

⁴⁰ Mbusa á ɔka abɔ nyongɔ ndɔ, bakpa bunengbo subi á usese á bakpa báogea te: «Nkpa nde ande Mɔtu-nyongɔ doni. » ⁴¹ Bakpa buangbo báogea te: «Ye, ande Kiísito. » Bunengbo bâ ndiu ɔyonga te: « Kiísito aɔtɔka n'atoki na Galiláia? ⁴² Bádundu subi á buku á Mokonga gea, Kiísito abáeka mosuko á moame Dhaúdhi. Atokande na Bheteléému, ka nji ndɔ Dhaúdhi^t dábɔkɔteani kau. » ⁴³ Ka bondɔ, usese á bakpa ndɔ â gǎke okatanaga, ka nyongɔ á Yéso. ⁴⁴ Bakpa bunengbo sɔsɔbe abɔ báokaba dhunga ake, kabe gǎke na nkpa nde andhungi.

^r7.37 ɔna BaLawi 23.36.

^s7.38 ɔna Ejeikiéli 47.1; Jakaía 14.8.

^t7.42 ɔna 2Samuéle 7.12; Míka 5.1; Matáio 2.5

Baame ndea baYúdha bákam'beeki Yéso

⁴⁵ Babondigi báosikianaga kubii baame á batobei-phea na baPhaisáio bá bei. Bɔ, báǒúsia babondigi gea: «Bókómbhiki na Yéso ka bo?»

⁴⁶ Babondigi ndɔ báǒsikisia: «Tanda phɔ! Békémɔɔkimbe mɔnɔ nkpa n'aɔnyɔnga bea mmbɔ. »

⁴⁷ Mɔɔ, baPhaisáio báǒgea te: «Benu bǒdhemisi phɔɔ na ye bó?

⁴⁸ Bɔɔkimbemɔnɔ, ka bakɔta nesu, kabe ka baPhaisáio, n'ambeeki?

⁴⁹ Batɔa-usese ndɔ bánaoúbha ɛphi ndea Mósá. Bande bakpa nde báesemeigi. »

⁵⁰ MoPhaisáio Nikɔdhémɔ, mmbe dǎngendei Yéso mosá, dátú oa. Áǒngodea te, ⁵¹ « Ɛphi nesu abeeki tena á nyɔngɔ á nkpa akpe, ye na káyɔngimbe na békédigimisimbe phɔɔ kema nde agi? »

⁵² Báosikisia te: « Onde phɔɔ ntɔa ka Galiláia? Cɔcɔa phɔ buku á Mokonga, ɔnande gea, ka baɔtu-nyɔngɔ moci nn'aɔtɔka n'atoki na Galiláia. »

[⁵³ Mbusa, nkpa bhuake áoja k'endu neke.

8

Nke nde dágu n'etɔa

¹ Yéso â gǎke oga neke ka mamba Mijeitúni. ² Mama i mɔkesue, â goto ongia k'endu á Mokonga. Bakpa bɔbhu báombikia. Ye, áoika ka odo, ka phea abɔ.

³ Baphangigi-ɛphi na baPhaisáio, báombhikia na nke n'agu n'etɔa. Báombhisa nke ndɔ mosá á bakpa, ⁴ báongodea Yéso: «Mphangigi, nke nde agu n'etɔa. ⁵ Subi á ɛphi ndea Mósá asósosi gea, bake bea bunde,

bébetε n'ετε, bákuε. Cɔ, ɔβε, ogi bo?»

⁶Dábaɔyɔnga bo katombaga ake gea, bántonge. Yéso â gǎke ǒkiikisa, áodundua ka odo na miki á njaga. ⁷Bii dábasui úsiaga ake, Yéso áǒmesia, áǒgea te: «Mmbe nna na bojede ka benu, akpange makea ake ετε á ma mosá-mosá.» ⁸Mpɔ â goto ǒkiikisa, áodundua ka odo. ⁹Bii báɔki ye bo, batɔngi bɔbhu báɔjuana moci-moci. Bagbεga báokpanga juana, Yéso áojiga sasake, nke ndɔ n'amamege tɔ mosá ake. ¹⁰Yéso áǒmesia, áongea nke ndɔ te: «Nke nde ca!Batɔngi nekɔ bá oa? Nna na ka bɔ nde aotenei nyɔngɔ akpe?» ¹¹Nke ndɔ áonsikisia te: «Mɔkɔta kabɔ moci nna oa.» Yéso áongea: «Eme phɔtɔ, kétenεku nyɔngɔ nekɔ akpe. Cɔ, gǎ nekɔ. kǎkεnde, Kogeεmβε ye bojede.»]

Yéso ande oanga ka mokonda

¹²Yéso â goto ǒngodea bakpa te: «Nende oanga ka mokonda^u. Mmbe aomobea, kátámbeke tanda ka keiphe, abande ndiu na oanga á enda.»

¹³BaPhaisáio báongea: «Oǒmamea ka nyɔngɔ nekɔ sasakɔ! Bii abo, nyɔngɔ nekɔ nnde oomamea nna á doni.»

¹⁴Yéso áǒsikisia te: «Nanga nemamea nyɔngɔ nemɔ sasani, nnde neɔyɔnga, ande doni. Nga, neoúbha ɔma nde netoki na ɔma nde neoga. Cɔ, benu gǎke, bókoúbha ɔma nde netoki, na ɔma nde neoga. ¹⁵Benu, botootena nyɔngɔ akpe ka kokpa. Eme gǎke, kéontenea nkpa nyɔngɔ akpe. ¹⁶Atúkoba na ne gǎke otena nyɔngɔ akpe, áambe ne tɔ otena ka kodoni nga, kéotena sasani, abhe mmbe amoteki, be tɔ na ye kimoci.

¹⁷Subi á εɔphi nenu bádundu gea, bakpa babe bá ye omamea nyɔngɔ,

^u8.12 ɔna Isaía 49.6; Mat 5.14; Yoáni 9.5.

ámbe nyongɔ nde bámamei ande á doni^v. ¹⁸ Nena bamamei babe: eme sasani, na Abhe, mmbe amoteki. » ¹⁹ Bâ gǎke omúsia: « Cɔ, abhako a oa?» Yéso áǒsikisia: «Bókóomübha eme, bókó phɔɔ omúbha Abhe. Bo ye omúbha eme, ámbé bomúbhande phɔɔ Abhe. »

²⁰ Yéso dáɔngi nndɔ, bii dáogoisaga k'endu ndea Mokonga, k'oma nde dábaobhisaga sanduku á sadáka. Nkpa dákándhungi gǎke nga, mbenɔ neke dákábhikimbe.

Yéso atǒmi nyongɔ á gǎ mɔte á Abhake

²¹ Yéso â goto ǒgea: « Cɔ, neoga. Bomokabande, bokuande gǎke na bo phɔɔ na bojede nenu. Bókóɔɔka na boge kubii neoga. »

²² BaYúdha báɔyongaga sɔsɔbe abɔ gea: «Ande gea te ǐkusande nga, dági <bókóɔɔka na boge kubii neoga.>»

²³ Yéso áǒngodea be: «Bonde batɔa ka odo. Eme, ne gǎke ntɔa á na kobha. Eme, ké ntɔa ka mokonda ndee. Benu ndiu báunge bonde batɔa ka mokonda. ²⁴ Ka nyongɔ índɔ unge nenóngodi ye tɔ gea te, bokuande ka nyongɔ á bojede nenu. Nga, aobá na bókóbeeki gea te, <EME NENDE EME,> bokuande ka bojede nenu^w. » ²⁵ Mpɔ, báomúsia Yéso: « Onde ani? » Yéso áǒsikisia: «Netónongodi ye mosá. ²⁶ Nena nyongɔ ásii á yonga na tena i akpe ka phɔanu. Cɔ, mmbe amoteki, ande ntɔa-doni. Ne tɔ ǔɔmia batɔa ka mokonda, nnde neɔki mɔteke. »

²⁷ Dábákáodigimisa gea dáɔyonga ka phɔa Abhe ke. ²⁸ Mpɔ, Yéso áǒngodea: « Mbenɔ nde bontaisande Muna-Nkpa, bouúbhande gea EME NENDE EME. Bâ phɔɔ oubha gea, kéogea kema ka kɔkɔta nemo

^v8.17 ɔna Toláti 19.17;17.6; Mɔɔmba 35.30.

^w8.24 ɔna Júana 3.14-15.

sasani, ne gǎke tɔ ɔyɔŋga nnde Abhe dāmogoisigi. ²⁹ Mmbe atómoteki a kimoci n'eme. Kámodeketi sisani, ka nyɔŋgɔ nde, esa bhui, neogea kema nde am'bɔŋgei. »

³⁰ Bii Yéso dáɔyɔŋga bo, bakpa básii báom'beekea.

Toka ka kɔkɔbe á doni

³¹ Yéso áǒngodea baYúdha nde dábam'beeki áǒgea: «Aoba n'oboambi nyɔŋgɔ nɛmɔ, bonde bagoigi nɛmɔ doni. ³² Mpɔ, boúbhande kodoni, na kodoni ndɔ ánótokisande ka kɔkɔbe.»

³³ Báonsikisia: «Besu, bende k'ebɔkɔti ndea Abhalaámu^x. Nkpa kásótugimbe mɔnɔ tanda. Cɔ, ɔɔtɔka n'osóngodi gea, betokande ka kɔkɔbe bo?» ³⁴ Yéso áǒsikisia be: «Nenóngodi doni gea, nkpa bhua ke mmbe aogea bojede, ande nkɔbe á bojede. ³⁵ Nkɔbe nn'aoika k'ekombo ndea mɔkɔta neke esa bhui. Miki á ɔbɔkɔta aámbé aoika k'ekombo neke esa bhui. ³⁶ Aoba Muna-Mokonga n'anótokisi ka kɔkɔbe, botokande ka kɔkɔbe doni. ³⁷ Eya, neóubha gea te, bonde batɔa k'ebɔkɔti ndea Abhalaámu. Bo ndiu okaba moa ani ka nyɔŋgɔ nde, bókóobeekea nyɔŋgɔ nɛmɔ. ³⁸ Neɔyɔŋga nyɔŋgɔ nde netɔɔni mɔte á Abhe. Benu gǎke, boogea nnde abhanu dánongodi. » ³⁹ Báonsikisia te: «Abhalaámu ande tatasu. » Yéso áǒgea: «Atúoba na bonde basukɔ á Abhalaámu doni, ámbé bɔtɔtɔkisi ekuma nde dági^y. ⁴⁰ Cɔ, kěke nde, nanga bii dénongodi nyɔŋgɔ á doni nde déɔki mɔte á Mokonga, botookaba moa ani. Abhalaámu dákági gǎke bo. ⁴¹ Benu, bɔtɔɔbhedanaga ekuma ndea abhanu. » Bâ gǎke ongea: «Béké bana-nka. Abhasu a tɔ mo, Mokonga.

^x8.33 ɔna Mat 3.9; Lóka 3.8.

^y8.39 ɔna baEbhulaía 11.8-19.

»

⁴² Yéso áǒgeae: «Atú oba Mokonga n'ande abhanu, ámbé dóbomokondi. Nga, détoki mote á Mokonga, néobhika oani. Kébhiki k'eme sisani, ye ndiu aámbé dámoteki. ⁴³ Ka nyongɔ sina nde bókóodigimisa nyongɔ nde neonongodea? A tɔ ka nyongɔ nde, bókóɔtɔka ɔka á nyongɔ nemo. ⁴⁴ Bonde bana-Nketi, bo phɔtɔ okaba tɔtɔkisa á mɔphe á abhanu. Ande ntɔa-kaiso kpanga ka nkpangeɔ, nn'aomama ka nyongɔ nde ande á doni nga, kodoni nna subi ake. Mbenɔ nde aɔyɔnga mbea, nndɔ atɔ obhigo neke ka nyongɔ nde ye, ande ntɔa-mbea n'ande phɔtɔ Abha-mbea. ⁴⁵ Cɔ, eme ne gǎke ɔyɔnga doni, ka bondɔ unge bókóomobeekea. ⁴⁶ Cɔ, ka benu sina nde amɔtɔngande gea negi bojede? Kabe neɔyɔnga doni, nyongɔ sina nde bókóomobeekea? ⁴⁷ Nkpa ndea Mokonga aɔka esɔ á Mokonga. Kabe na bókóɔka, ande ka nyongɔ nde bókó batɔ á Mokonga. »

Yéso na Abhalaámu

⁴⁸ BaYúdha báonsikisia Yéso gea: «Nna phɔtɔ doni unge beogea, onde MoSamalía n'ona bansombo? »

⁴⁹ Yéso áǒsikisia: «Ké na bansombo. Nendiu on'dokomisa Abhe. Cɔ, benu, bókóomodokomisa. ⁵⁰ Kéokaba boombia nemo. A ndiu na nkpa moci mmbe aomokabea u, na tenea ani nyongɔ. ⁵¹ Nenóngodi doni, aobá nkpa n'aambi nyongɔ nemo, kákueka ye tanda. »

⁵² Mpɔ baYúdha báongodea: « Kěke nde beúbhi ye tɔ gea ona bansombo. Abhalaámu, na baɔtu-nyongɔ, báku. ɔbe gǎke, ogi, «aobá nkpa n'aambi nyongɔ nemo, kákueka ye tanda.» ⁵³ Ande gea te, onde ngbega kɔnyenya tata asu Abhalaámu, mmbɔ aku ndɔ, na baɔtu-nyongɔ

photo? Cɔ, obe onde ani?»

⁵⁴ Yéso áǒsikisia: «Aoba na nědokomisi sasani, nndɔ nna na kantíti. Abhe, mmbɔ bogi te ande abhanu, mmbɔ aámbe aomodokomisa.

⁵⁵ Bókóomũbha ye, eme aámbe nendiu omũbha. Aoba na netegi kéomũbha, ámbé nebande ntɔa-mbea bea benu. Cɔ, neomũbha, ne photo oamba nyɔngɔ neke. ⁵⁶ Tatanu Abhalaámu dátú na maseye bii dákanisi te, aɔnande esa nde nebhikaeka. Dáɔni gǎke, mpɔ áoba na maseye. »

⁵⁷ BaYúdha báongodea: « Kójusimbe tanda basaga nkama bɔku (50), aunge ogi te dómɔni ka Abhalaámu?» ⁵⁸ Yéso áǒsikisia: «Nenóngodi doni, Mosá a bɔkɔteana á Abhalaámu, EME NENDE EME. »

⁵⁹ Mpɔ, báɔbhɔnya ete ka makeaga ake. Yéso â gǎke ǔsɔmeana, áojuana k'endu á Mokonga.

9

Yéso anamisi kéime-íme

¹ Ka nyénnya á Yéso, áɔmɔɔna nkpa moci mmbe dáɔkɔteani kéime-íme. ² Bagoigi neke báomúsia te: « Mphangigi ca, nkpa nde dáɔkɔteani kéime-íme ka bo? Ande gea te, nkpa nde dági bojede sasake? kabe babɔkɔti ake báunge dábagi bojede^z?»

³ Yéso áǒsikisia te: «Nna ye, nna photo babɔkɔti ake baunge dábagi bojede. A tɔ kéime-íme ka gea te, ekuma ndea Mokonga áɔnekane ka ye. ⁴ Bii esa a photo bei, akeni bébhedanenge ekuma ndea mmbe dámoteki. Keiphe a ye bhíbhí, nnde nkpa kábhedanengeku ye. ⁵ Ka mbenɔ nde ne photo ka mokonda, nende oanga á ka mokonda. »

^z9.2 ɔna Juána 20.5.

⁶ Mbusa á yɔnga ake bo, áosúa soki ake ka odo, áoupha u n'esau, áonsia esau ndɔ k'iso á keíme-íme. ⁷ Aongea: « Cɔ, gǎ, ósokose iso akɔ ka ntogo á Silóámu^a.» (kantíti á ina ndɔ Silóámu, ande « Mmbe bánteki. ») Keíme-íme áoga osokosa iso ake ka ntogo ndɔ, â ye to oja n'áɔɔnapha.

⁸ Bamasambe ake, na bunde dábaɔmɔɔna n'áɔmemaga mosá, báogea: «Nna phó nkpa nde aámbe dáoika ka odo n'áɔmemaga?» ⁹ Bakpa buangbo báɔyɔnga te: «Ye aámbo.» Buangbo bâ gǎke ɔyɔnga te: «Nna tanda ye, akengeani ndiu na ye. » Nami ndɔ â gǎke ogea: « Eme aámbo! »

¹⁰ Báomúsia: «Iso akɔ akodokani bo?»

¹¹ Aǔsikisia: «Nkpa nde báɔmɔphana Yéso, auphimá to soki ake n'esau, áomosia k'iso, áomogea, < Gǎ, ósokose iso akɔ ka ntogo Silóámu. > Mbusa, néoga osokosa iso ani, néɔɔnapha. » ¹² Bâ omúsia: «Nkpa ndɔ a oa?» Aǔsikisia: « Kéóúbha. »

Baphaisáio báomúsiaga keíme-íme nde dáami

¹³ Cɔ, nkpa ndɔ dátú keíme-íme, báombhika ně mosá á baPhaisáio.

¹⁴ Esa ndɔ Yéso dáuphi esau na amisa á keíme-ime ndɔ dátú esa á Sabáto. ¹⁵ Ka bondɔ, baPhaisáio bâ photo omúsia nkpa ndɔ: «ɔɔnaphi bo? » Aǔsikisia: « Amosii n'esau k'iso, néosokosa k'iso. Cɔ, kéke nde ne ye to ɔɔnapha. » ¹⁶ BaPhaisáio buangbo báogea: «Nkpa ndɔ kátoki ka Mokonga nga, nnakoamba ɛphi á Sabáto. » Buangbo bâ ndiu ogea: « Ai! Ntɔa bojede aɔtɔka n'atɔtɔkisi mphanio binde bo? » Ka bondɔ, báokatanga.

^a9.7 ɔna Isaía 8.6.

¹⁷ Mᵛᵛ, baPhaisáio bâ goto omúsia nami ndo: « Ogi bo ka nyongo á nkpa ndo aokodi iso?» Áǎsikisia: « Ande motu-nyongo. »

¹⁸ BaYúdha dábákábeeki gea, dátú keíme-íme na kěkende a ye to ɔɔnapha, kabii dábaebɔphani babɔkɔti ake. ¹⁹ Mᵛᵛ, báǎbúsia gea: «Mmbe ande ananu? Bobeeki gea, dábɔkɔteani keíme-íme? Cɔ, kěkende gǎke, aɔɔnapha bo?»

²⁰ Babɔkɔti ake báǎsikisia te: «Beóubha gea, ye ande miki nesu, dábɔkɔteani keíme-íme. ²¹ Béké gǎke oúbha kema sina nde ageani kěke nde ka ɔnapha ake. Béké phɔto omúbha mmbe ankodi iso. Cɔ, musiani to ye. Nga, a ye to úbhapha ka sikisia á nyongo. »

²² Babɔkɔti ake dábayongi bo ka nyongo nde dábaǎbanga baYúdha. Nga, baYúdha dábaɔkani gea, nkpa nde aobeekea gea Yéso ande Kíisito, bám'beagande ka ntua á bɔphei. ²³ Ka nyongo índo unge, babɔkɔti ake dábagi: « A ye to oúbhapha, músiani to ye. »

²⁴ Mᵛᵛ, baPhaisáio bâ goto ɔmɔphana nami ndo dátú keíme-íme, báongodea: « Yɔnga phó doni mosá á Mokonga. Beóubha gea, mogaa ndo ande ntɔa-bojede. »

²⁵ Aǎsikisia: « Kabɛ n'ande ntɔa-bojede kéoúbha. Nnde neoúbha ande gea, détu keíme-íme cɔ, kěke nde, neɔɔnapha. »

²⁶ Bâ goto omuisia: «Akogii bo? Atokodi iso ako bo?»

²⁷ Áǎsikisia: «Dénóngodi ye, bókómɔke gǎke. Cɔ, eke nde bomousii goto? Ande gea, bokondi phɔto bóbe bagoigi neke e?»

²⁸ Mᵛᵛ, báombhóma, báogea: «Obɛ aámbé onde ngoigi neke, be ndiu bagoigi ndea Mósa. ²⁹ Beóubha gea, Mokonga dáyongi na Mósa. Cɔ, mogaa nde béké gǎke oúbha kubii atoki.»

³⁰ Nkpa ndo áǎsikisia te: « Kema nde ande ketangaɔ. Bókóoúbha ɔma

nde nkpa nde atoki, na ye aámbe amokodi iso. ³¹ Beóúbha gea, Mokonga nnaǒboka batwa-bojede. A ndiu to omǒka mmbe aom'bunga, photo mmbe aototokisa mophe ake. ³² Nna na nkpa nde aokimbe mono gea nkpa akodi iso á nkpa, mmbe dábokotani keíme-íme. ³³ Atú oba nkpa nde na kátoki mǒte á Mokonga, ámbé kátotokisi tanda ka kema. »

³⁴ BaYúdha báonsikisia te: « Caa! Obokotani to subi á bojede. Ookaba goisaga asu?» Mpo, báom'beaga ka nsenge á ntua á bophei.

Keíme-íme á ka mǐma

³⁵ Bii Yéso aoki gea, bám'bigi nami ndo, áondhonda, áomúsia: « Co, om'beeki Muna-Nkpa? »

³⁶ Aonsikisia: « Mǒkǒta, ani mmbo ka gea, ném'beeke? »

³⁷ Yéso áongodea: « O to omǒna, ye ambo booyonga na ye kǐke nde. »

³⁸ Áongea: « Mǒkǒta, nebeeki.» Aogbuka muanku mosá ake.

³⁹ Mbusa, Yéso áogea: «Nebhiki ka mokonda nde ka tena á nyogo. Bakeíme-íme báonaphe, bunde báonapha, bábe bakeíme-íme. »

⁴⁰ Ka baPhaisáio nde dábatú oa, bii báoki nyogo ndo, báomúsia: «Ande gea te, be photo bakeíme-íme? »

⁴¹ Yéso áosikisia: «Aoba na dóbotú bakeíme-íme, ámbé dóbókótu ye batwa-bojede. Co, bii bo gǎke ogea boonapha, ande gea te, bo phóto na bojede nenu. »

10

Yéso aotomiaga mení á m'bondigi-bamogogo anjanja

¹ « Co, nenóngodi doni. Mmbe nn'aongia ka kǐo á bogao á bamogogo, â ndiu odapha oma nengbo, mmbo ande nkukuba, photo nyóyombi. ² Co,

mmbe a ndiu ongia ka křo, ye aámbe, ande m'bondigi-bamogogo.

³ M'bondigi-křo aomřkuia m'bondigi bamogogo, bamogogo bā photo
ooka eso ake. Ađbophana bamogogo neke moci-moci k'ina abo,
áđjuanisa. ⁴ Mbeno nde aejuanisi ye bobhu, ářmea mosá, bamogogo
bāom'bea mbusa. Nga, báoúbha eso ake. ⁵ Co, bákámbeeku tanda
mokeni, bānteande ndiu danga. Nga, bánaoúbha eso á bakeni. »

⁶ Yéso dáengodi mení ndo, bákadigimise gǎke nyongogo nde dáoyonga.

⁷ Ka bondo, Yéso â goto ōngodea: «Nenóngodi doni gea, nende bea
křo á bogao á bamogogo. ⁸ Bunde dábakidi mosá ani, bānde bakukuba na
bayóyombi. Bamogogo dábakěboki gǎke. ⁹ Eme aámbe nende křo. Aoba
nkpa n' angi k'eme, aamande ka měma. Angiande, â photo ojuana,
atwande eea. ¹⁰ Nkukuba a to obhika neke k'aphe á uba, moa na tukatuka.
Nebhiki gǎke gea te, bakpa bābe na enda, kanga á úka ka kema.

¹¹ Eme, nende m'bondigi anjánja^b. M'bondigi anjánja awoka beekaa
kukua ka amisa á bamogogo neke ka kukua. ¹² Nkpa nde aobhedaneaga
ophendo, mmbo nna m'bondigi, nna gǎke mene á bamogogo. Mbeno nde
aomřna nyama akae bea mabhianga n'abhiki, áotea, áđdeketa bamogogo.
Mpo, nyama ndo áđgoaga bamogogo, na phanja abo. ¹³ M'bhedanigi ndo
ati ka nyongogo nde, a to obhedaneaga ophendo, kanga á bhisa á měma
ake ka bamogogo. ¹⁴ Eme, nende m'bondigi anjánja, neobúbha bamogogo
nemoo. Bo, bā photo omoúbha. ¹⁵ A to bíndo Abhe amúbhi, eme, nē photo
omúbha Abhe^c. Co, nebeeki kukua ka nyongogo á bamogogo nemoo. ¹⁶ Nena
bamogogo bunengbo, bunde báka gǎke á k'ekombo ndee. Akeni photo

^b10.11 Ona Jabhúi 23.1; Isáia 40.11; Ejeikiéle 34.15; 37.24.

^c10.15 Ona Mat 11.27; Lóka 10.22.

nétambise bɔ. Báɔkande ɛsɔ ani, bábande ekombo moci na m'bondigi moci.

¹⁷ Cɔ, Abhe amokondi nga, ne beeki kukua ka gea, néende goto. ¹⁸ Nna na nkpa nde aomouta enda, eme sasani tɔndɔ aámbé neodeketa u. Nga, ne na bukpekpe á phuia i, ne phɔtɔ na bukpekpe á boa i goto. Nndɔ ungo Abhe amososi.»

¹⁹ Ka nyɔngo á boabhi ndɔ, baYúdha bâ goto okatanaga. ²⁰ Bakpa básii sɔsɔbe abɔ báogea: «Ana bansombo, ayai! Cɔ bɔɔmɔka ka bo?»

²¹ Bunengbo bâ gǎke ogea: «Ntɔa-bansombo nnaɔyɔnga be. Bansombo báɔtɔka na bákodi iso á bakeíme-íme?»

BaYúdha ban'yege Yéso

²² Cɔ, esa moci ka mbenɔ á gua á jaí á ememi ka kanisia esa á ukua endu á Mokonga na Yeusaléma, dátú matu á phio. ²³ Oa, Yéso dátú otamba subi á endu ndea Mokonga, ka mɔeba á Solómóna. ²⁴ BaYúdha báontimba, báongea: « Odhidhisande mǎma asu mbenɔ sina? Aoba n'onde Kiísito, ósongodea bhase. »

²⁵ Yéso â gǎke ɔsikisia: «Neyénongodi, bókóbeeke gǎke. Ekuma nde netɔtɔkisa k'ina Abhe, a unge aomóubhukisa. ²⁶ Bókó gǎke obeekea ka nyɔngo nde, bókó ka bamɔgɔgo nemo. ²⁷ Bamɔgɔgo nemo báɔka ɛsɔ ani. Eme, néöbúbha, báomobe. ²⁸ Néöbopha enda á meyo, bákábungeeka tanda. Nkpa nn'ɔtɔka n' aekpɔi ka njaga ani. ²⁹ Abhe, mmbe amopi bamɔgɔgo ndɔ, aangbóngbó kɔnyénya kema bhui. Nna na nkpa nde ɔtɔka n'akpɔi kema ka njaga ake. ³⁰ Abhe n'eme, be tɔ nkpa mo. »

³¹ Mpɔ, baYúdha bâ goto ɔbɔnya ɛte ka gea, bámmoɛ ně. ³² Yéso â gǎke ɔngodea: «Netɔtɔkisi ekuma anja ásii k'iso anu ka bukpekpe ndea

Abhe. Cɔ, k'ekuma ndɔ, kau sina nde boogea bómomoe n'ete ka nyɔngɔ í?»

³³ BaYúdha báonsikisia: «Békéokomoa n'ete ka nyɔngɔ ékuma ánja. A ndiu ka nyɔngɔ á bhóma á Mokonga. Ka nyɔngɔ nde, obe imbɔ nkpa ogi sasako te onde Mokonga. Nndɔ, ande bhóma á Mokonga^d. » ³⁴ Yéso áǒsikisia: «Bákádundu phó k'εphi nenu gea, Mokonga agi te: « Benu bonde bakɔta á na kobha^e. » ³⁵ Cɔ, nna na nkpa nde aɔtɔka n'abuni nyɔngɔ nde a subi á buku á Mokonga. Ande gea te, Mokonga dáebɔphani bakɔta á na kobha bundɔ dábengodi nyɔngɔ á Mokonga.

³⁶ Eme, Abhe amɔsɔmbu, áomoteka ka mokonda. Cɔ, ka nyɔngɔ sina nde bomogi neombhoma Mokonga bii negi te, nende Muna-Mokonga?

³⁷ Aoba na kéɔbhedanaga ekuma ndea Abhe, bókómobeekeembe.

³⁸ Aoba na netɔtɔkisi ndiu ekuma ndea Abhe, nanga bókómobeekea, cɔ, beekani ye phɔ ekuma nemo. Úbhani na bóoke gea, ne subi á Abhe na Abhe a subi ani. »

³⁹ Oandɔ, bâ goto okaba dhunga ake, â gǎke ɔsodokana.

⁴⁰ Mbusa, Yéso â goto oga kubhi á Yɔɔdháni, bii Yoáni dábatisi mosá. Aoika kó. ⁴¹ Bakpa básii báombhikia, báonyɔngɔ: «Yoáni dákátɔtɔkisi tanda ketangao moci. Kema bhui nde dáyɔngi gǎke ka phɔa á Yéso, dátu tɔ doni. » ⁴² Kó, bapka básii báom'beekea Yéso.

11

Lajálɔ aku

^d10.33 ɔna baLáwi 24.16.

^e10.34 ɔna Jabhúi 82.6.

¹ Nkpa moci á ka Bhetanía ina ake Lajáló dátú osamba. Malía na aoake Maatá dábaiki ka nji ndo. ² (Malía ímbé, aámbé dánísi Mòkòta na nkòki k'ecinji, áòkòmbèa u na sekamò ake. Muna-amake Lajáló aámbé dátú osamba.) ³ Baòake babe ndo báonteka nkpa kubii Yéso ao kangodeake te: « Mòkòta, dhako á ekondi aosamba. » ⁴ Bii Yéso aòki mbino ndo, áogea: «Ngobho ndo kánkuseku Lajáló. A to ka phangia á boombia ndea Mokonga na dokomisa á Muna-Mokonga ka phoa nyongò ndo. » ⁵ Yéso dáekondi: Maatá, na aoake na Lajáló .

⁶ Cò, mbenò nde dáòki gea Lajáló aosamba, Yéso â goto oika k'esa íbè ka nji nde dátú kau. ⁷ Mpò, áǎngodea bagoigi neke gea te: «Béjeni goto na Yudhéa. »

⁸ Oa, bagoigi báongea: « Mphangigi, nna to ka b'esa nde unge baYúdha bátúokaba moa ako n'ete? Cò, o goto oja ko? »

⁹ Yéso áòsikisia: « Esa moci nna na mbenò nkama na íbè? Aoba nkpa n'aotamba n'esa, kabetekane ka nyongò nde, aòna oanga á ka mokonda nde. ¹⁰ Nkpa a gǎke otamba kiipha, aòbetekana, ka nyongò nde oanga nna subi ake. » ¹¹ Mbusa á Yéso yonga á bó, áotutuisa gea: «Dhasu á ekondi a ka tǎ. Nege gǎke onjukisa. » ¹² Bagoigi neke báongea: « Mòkòta, aobá n'atú ka tǎ, aamande. » ¹³ Ande gea te, Yéso dáoyonga nyongò á kukua ndea Lajáló. Bagoigi bâ ndiu okanisia te, a to aoyonga nyongò á tǎ.

¹⁴ Mpò, Yéso áǎngodea bhase gea te: « Lajáló aku. ¹⁵ Ne gǎke na maseye ka nyongò anu nga, kétú bei mbenò á kukua ake. Ka bondò, bomobeekeande phê. Cò, béjeni ye to kubii ao. »

¹⁶ Mpò, Tomá, mmbò b'aòmòphana Mphase, áǎngodea bagoigi bunengbo te: «Besu, béjeni phòto ka gea, bekue na Mòkòta nesu.»

Yéso aǒjukisa bakpa ka kukua na endisa abo

¹⁷ Yéso akidi ye, áondonda Lajáo n'agi esa gena subi á bhota.

¹⁸ Bhetanía dátú bhíbhí na Yeusaléma, dangamana á bei dátú bea kilometere isaó. ¹⁹ BaYúdha básii, dábabhiki mote á Maatá na Malía k'aphe á oio á munamabo.

²⁰ Cɔ, bii Maatá dáoki gea, Yéso abhiki, áoga om'bondeaga. Malía â gǎke ojiga k'endu. ²¹ Maatá áongodea Yéso: «Mókota, atúoba n'odótú oani, ámbé muna ayi káku. ²² Cɔ, kǎkende ne gǎke oubha gea, kema bhui nde ommande Mokonga, Mokonga akophande.» ²³ Yéso áongodea: «Munamakɔ ajujukande ka kukua.» ²⁴ Maatá áongodea: «Neoubha gea, ajujukande ka kukua, k'esa á sungiaga á mokonda, ka mbeno nde basí bajujukande ka kukua.» ²⁵ Mpo, Yéso áongodea te: «Nende Jujuka ka kukua na enda. Mmbe amobeeki, aendande nanga ákua. ²⁶ Nkpa bhuake mmbe aoenda, n'amobeeki, kákueku tanda. Cɔ, óbeeki nndo?»

²⁷ Maatá áongea: «Eya Mókota, Eme, nebeeki gea, onde Kiísito, Muna-Mokonga, mmbe abhikande ka mokonda.»

Yéso aogama

²⁸ Mbusa á Maatá yonga bó, áoga omphana aake Malía, áongodea koso-koso gea: « Mphangigi akidi, akomphana. » ²⁹ Bii Malía aoki ye bó, áoma, áococoka kubii Yéso aó. ³⁰ Oa, Yéso dátú photo ka ngba, kubii Maatá dáge ombondeaga.

³¹ Bii Malía dábhutukani ye, baYúdha nde dábatú k'endu oa ka nyongo á oio, báom'bea. Báokanisia gea, age ogama ka bhota. ³² Bii Malía daju ye oma nde Yéso aó, áomona, áogua k'ecinji ake, áongea te: « Mókota,

atú oba n'otú oani, ámbé muna-ma kátóku. »³³ Bii, Yéso dámoni Malía n'aogáma, baYúdha bunde dábabhiki kimoci n'abo na bá photo ogama. Áoba na mëma á oio phê na agatana ka mëma.³⁴ Yéso áöbúsia te: «Botómúmbi oa?» Báonsikisia te: « Mòkòta, bhika, óone. »³⁵ Yéso áogama.

³⁶ Mpò, baYúdha báogea te: « Cò, onani bii dánkondi Lajáló. »

³⁷ Bakpa bunengbo sòsòbe abò, bâ gǎke ogea te: « Ye imbe dákodi iso á kéime-íme, dákátòki phó imisia gea Lajáló kakue? »

Yéso anjukisi Lajáló ka kukua

³⁸ Cò, Yéso â goto oba na mëma á oio, áoga ka bhota. Bhota kau dátú okanga nde dábadaki kubhu i na ete angbóngbó^f.³⁹ Yéso áogea te: «Cò, phuiani ete.» Maatá, aoake na mmbe aku, áongea: «Mòkòta, a ye to kuumba. Nga, a ye esa gena bii bámuumbe.»

⁴⁰ Yéso áongea: «Kétóogi aobá n'obeeki, ònande boombia ndea Mokonga?»⁴¹ Mpò, bâ gǎke otiba ete. Yéso áònjia na kobha, áomema gea te: «Abhe, neosegi nga, òmòka.⁴² Eme, neoubha gea, òmòka esa bhui. Neyongi gǎke bó, ka nyongò á bakpa nde bámotimbi, ka gea báubhe gea te, obe aámbé dómoteki.»⁴³ Mbusá á yonga ake bó, áoyonga n'eso akpe gea: «Lajáló ca! Juana!»⁴⁴ Ye nku, áojuana na bábam'boege na phaeka á bhongò k'ecinji na njaga, photo na ka keongi ake. Mpò, Yéso áòsosea: «Nkodagani, bón'dekete áge neke. »

Bakòta á baYúdha báonca Yéso ka moake

(ona photo Mat 26.1-5; Malíkò 14.1-2; Lóka 22.1-2)

^f11.38 Ona Mat 27.60; Malíkò 15.46; Lóka 24.2.

⁴⁵ Cɔ, baYúdha básii sɔsɔbe á bunde dábabhiki mɔte á Malía, dábam' beeki Yéso ka nyɔngɔ á ɔna kema nde dági. ⁴⁶ Bunengbo bâ gǎke oga ɔtɔmia baPhaisáio, nyɔngɔ á kema nde Yéso dági. ⁴⁷ Mpɔ, bakɔta á batobei-phéa, na baPhaisáio, báodhondana ka ntua angbo á tena á nyɔngɔ báogea: «Bii mogaa nde aɔtɔkisa ketangaɔ ásii bende, begeande bo?

⁴⁸ Aoba n'eben'du tɔ bo, ambé bakpa bɔbhɔ, bām'beekeande. Mpɔ, baame ndea baLóma, bábhikande kotukatuka endu ndea Mokonga nesu na ekuna nesu. »

⁴⁹ Kabɔ moci gǎke, ina ake Kayápha, mmbe dátú ntobei-phéa angbóngbó ka saga ndɔ, áɔgea te: «Benu, bókóodigimisa ka kema!

⁵⁰ Bókóodigimisa gea, á anja kabenu gea, nkpa moci ákue ka nyɔngɔ á bakpa, kanga á tukatuka ekuna bhui.» ⁵¹ Dáká gǎke ɔyɔngɔ bo ka kanisia ake sasa ake nga, bii dátú ntobei-phéa angbóngbó ka saga ndɔ, dáɔtɔa nyɔngɔ gea, Yéso aámbe akuiaeka ekuna ndea baYúdha. ⁵² Nna tondɔ ka nyɔngɔ á ekuna, dátú photo ka nyɔngɔ á dhondanisaga bana-Mokonga bɔbhɔ kimoci, bunde dábaphanjekani.

⁵³ Cɔ, kpanga á esa ndɔ, bakɔta á baYúdha báobhisa moangɔ á kusa á Yéso. ⁵⁴ Ka bondɔ unge, Yéso dáká ye otamba bhase sɔsɔbe á baYúdha. Á gǎke oga na Ephalaímu, kenombe nde dátú bhíbhí á nkanda. Aoika kó na bagoigi neke.

⁵⁵ Bii jaí á Pasáka ndea baYúdha dátú bhíbhí, bakpa básii á ka nji danga-danga báotáia na Yeusaléma k'aphe á sokosa á mēma abɔ.

⁵⁶ Dábaonkaba Yéso, báɔyɔngaga sɔsɔbe abɔ subi á endu ndea Mokonga be: «Kanisia anu a bo? Abhikande ka jaí nde?»

⁵⁷ Oandɔ, bakɔta á batobei-phéa, na baPhaisáio, báɔsosea bakpa gea: «Kabe nkpa n'aúbhi bii Yéso aɔ, áɔtɔmie, ka gea bandhungɔ. »

Malía aduki nkoki k'ecinji á Yéso

(Ona photo mat 26.6-13; Malíko 14.39)

¹ Esa ngia á njaga (6) mosá jaí á Pasáka, Yéso dáge na Bhetanía^g, ka nji nde Lajáló, mmbe dánjukisi ka kukua dátú kau. ² Kó, dábaombi kake eea á ɔɔɔɔ, Maatá áɔbhedaneaga ka meja. Lajáló dátú ka bakpa nde dábaigi kimoci na Yéso. ³ Malía â gäke ɔbheda ngbanda á nkoki nde báɔngisigi na maya nde báɔphana naado ánjá na n'esombi akpe. Áosia u k'ecinji á Yéso, áɔkɔmbɛa u na sekamɔ ake^h. Endu áotuma na su á nkoki. ⁴ Mpɔ, ka bagoigi ndea Yéso, ina ake Yúdha Isikalióta, mmbe antɔngande Yéso, áogea, ⁵ «Ka nyɔngɔ éke nde békésombisi nkoki nde, ka bangɔa mia isaɔ (300) na gabhea á bauki?» ⁶ Dákáyɔngi gäke bo ka nyɔngɔ á ngomi á bauki, dátú ndiu ka nyɔngɔ nde dátú nkukuba. Ye, aámbe dáokumbaga njombi á bangɔa, na bheda kau ka kaphɔake sasake. ⁷ Mpɔ, Yéso â gäke ogea te: «Ndeketani nke ndɔ ca! Nga, agi bo ka ɔngisaga esa á umba ani.» ⁸ Bobande na bauki esa bhui, eme gäke, kébeku na benu esa bhui.

Maca á moa á Lajáo

⁹ Cɔ, usese ángbó á baYúdha báɔka gea, Yéso dátú na Bhetanía. Ka bondɔ, báoga kó, nna tɔndɔ ka nyɔngɔ á Yéso, dátú gäke photo ka nyɔngɔ á ɔna ka Lajáo, mmbe Yéso dánjukisi ka kukua. ¹⁰ Bakɔta á batobei-phéa, bâ photo obhisa moango á moa á Lajáo. ¹¹ Nga, baYúdha

^g12.1 Ona Malíko 11.1.

^h12.3 Ona Lóka 7.37-38.

básii dábědu ka nyɔngɔ á Lajáo, báom'beekea Yéso.

Yéso angi ka Yeusaléma

(Ɔna Mat 21.1-11; Malíkɔ 11.1-11; Lóka 19.28-40)

¹² Mama i, usese á ángbó á bakpa bunde dábakidi ka jaí á Pasáka báɔɔka gea, Yéso aobhika na Yeusaléma. ¹³ Bâ gǎke ɔbheda kasa á mbia, báoga om'bondeaga ka ngba, na báɔyɔngaga k'eso akpe te: «Obhebhɔ ka Mokonga! ambe Mokonga á bhise njaga ake gǔ á mmbe abhiki k'ina á Mɔkɔta! Mokonga ábhise njaga ake gǔ á moame ndea baIsilaéli'!».»

¹⁴ Oa, Yéso áondhonda miki á mponda, áokambea gǔ ake, bíndo dábadundu subi á buku á Mokonga gea, ¹⁵ «Batɔa ka Sayúni, bókóbangembe!

Moame nenu abhiki,

Akǎmbi gǔ á miki á mponda

^j.»

¹⁶ Bagoigi neke dábákádigimisi phó kema ndɔ. Bii Mokonga dántaisi gǎke Yéso ka boombia, mpɔ báokanisia nyɔngɔ nde dábadundu kaphɔake, n'inde bakpa básii dábatɔtɔkisi kaphɔake.

¹⁷ Cɔ, usese á bakpa nde dábatú na Yéso mbenɔ nde dámɔphani Lajálo subi á bhota, ka jujukisa ake sɔsɔbe á basí, bɔ báunge dábaɔtomiaga nnde dábaɔni. ¹⁸ Ka bondɔ unge, usese á bakpa dábabhiki om'bondeaga, ka nyɔngɔ nde bakpa dábaɔki gea, ye aámbé dátɔtɔkisi mphanio á ketangaɔ ndɔ. ¹⁹ BaPhaisáio bâ gǎke ɔyɔngaga sɔsɔbe abɔ gea te: «Cɔ,

ⁱ12.13 Ɔna Jabhúi 118.25-26; Mat 21.9.

^j12.15 Ɔna Jakaía 9.9.

bɔɔni? Béké ye ɔtɔka ka kema nga, bakpa bhɔbhu bám'bi.»

Bagíiki báonkaba Yéso

²⁰ Cɔ, ka baGiíki^k dábatú sɔsɔbe á bunde dábabhiki ka Yeusaléma, k'aphe á dokomisa á Mokonga, ka mbenɔ á jaí á Pasáka. ²¹ Bɔ, báonsekedeá Philípɔ, ntɔa-Bhetesaidha á ka Galiláia. Báongea: «Mokɔta, bekondi bémɔne Yéso.» ²² Philípɔ áoga ongodea Andeé, mpɔ bɔbhu babe báoga ongodea Yéso. ²³ Yéso áǒsikisia te: «Cɔ, mbenɔ aju ye tɔ, nde Mokonga an'dokomisande Muna-Nkpa. ²⁴ Nenóngodi doni gea, mbuka á nganɔ a tɔ ojiga sasake ámbé kágumbɛ ka odo na phoa. A ye gǎke ogua ka odo na phoa, áogɔmbisa mbuka ásii. ²⁵ Nkpa nde akondi amba á enda ake, abungisande. Mmbe gǎke aokánga enda neke ka mokonda nde, aámbaeka enda ndɔ meyo.

²⁶ Kabe nkpa n'akondi bhedanɛagani ambe ámɔbee. Oma nde ne bei, aunge mbhedanigi nɛmɔ abande photo. Abhe an'dokomisande mmbe áomɔbhedaneaga.

Yéso aoyɔnga nyɔngɔ á kukua ake

²⁷ « Cɔ, kéke nde mɛma ani aágatani. Néyɔngande kema sina? Néyɔngande, Abhe, komodeketeɛmbe ka tambaga á mbenɔ ndee. Andiu ka nyɔngɔ á indɔ unge nebhiki kau ka mbenɔ ndee. ²⁸ Abhe, dokomisa ina akɔ. » Mpɔ, ɛsɔ áɔɔkekana n'atoki na kobha gea te: «Ne yé dokomisi na nedokomisande goto. » ²⁹ Usese á bakpa bunde dábatú oa,

^k12.20 BaGiíki: Bakpa bunde dábabhiki ka jaí á Pasáka nde, dábatú tɔ baYúdha. Dábatú ye tɔ ka mɔɔmba á baYúdha nga dábabeeki esomba nebo.

bii báǒki ye esò ndò, báogea: « Ande baǒka á mbua. » Bunengbo báogea: « Malaeka aámbe dáyǒngigi na ye. »³⁰ Yéso â gǎke ǒsikisia: «Nna ka nyǒngò ani unge esò ndò aǒkekani, andiu ka nyǒngò anu.

³¹ Kěke nde unge Mokonga atenande nyǒngò á ka mokonda. Kěke nde, â phòtò ǒm'beaga moame á ka mokonda ndee. ³² Eme gǎke, mbenò nde bāmotaisande ka mokonda nde, nǐboteande bakpa bǒbhu. »

³³ Yéso dányǒngi bó ka digimisa á etéte á kukua nde akuande.

³⁴ Cò, usese á bakpa ndò, báonsikisia be: «Buku á ephi asongodi gea, «Kíísito aendande meyo.» Cò, ǒyǒngi gea, bántaisande Muna-Nkpa ka bo? Muna-Nkpa ndò, ande ani? »

³⁵ Yéso áǒngodea te: « Oanga a phótò sǒsòbe anu ka mbenò abhǒa. Tambani bii bo phótò na oanga, ka gea, kaiphio kanódhondembe kanga á ba na mosenda i. Nga, nkpa nde aotamba ka kaiphio, nn'aoúbha ǒma nde aoga. ³⁶ Cò, bii ǒanga a phótò sǒsòbe anu, beekeani tò oa ka gea, bóbé bakpa ndea ǒanga ndò. »

Mbusa á yǒnga ake bó, Yéso áoga, áǒsòmeana danga na usese á bakpa ndò.

Bayúdha bákám'beeki Yéso

³⁷ Nanga bii Yéso dátǒtǒkisi ketangò ásii mosá abò, dábákám'beeki.

³⁸ Dábagi bo gea te, nyǒngò nde mǒtu-nyǒngò Isaía, dáyǒngi gea, « Mǒkòta, animmbe abeeki boabhi nesu?

Animmbe, Mǒkòta amphangi bukpekpe neke¹?

³⁹ Isaía dáyǒngi phòtò, ka nyǒngò éke nde bakpa nde dábákátòki beekea,

¹12.38 ǒna Isaía 53.1.

⁴⁰ dáebhisi bakeí-meíme,
â photo obhisa mẽma abo akpe
ka gea, bákaonaphembe,
bákaubhaphembe.

Ka nyongɔ índɔ unge Mokonga dági gea,
bákáephaiembe kubii nɛɔ,
ka gea te, néamisé.^m

⁴¹ Isáia dáyɔngi bó nga, dáɔni boombia ndea Yéso, áɔyɔnga gũ ake.

⁴² Nanga bó, bakɔta á baYúdha básii, dábam'beeki Yéso. Dábaebangi gǎke baPhaisaío. Ka bondɔ unge, dábákáyɔngi bhase ka gea te, baPhaisaío bákaebeegembe k'endu á bɔphei. ⁴³ Nga, bakɔta ndo dábaokonda obhebhɔ ndea bakpa, kɔnyénya nnde atoki ka Mokonga.

Tena á nyongɔ ka beana na nyongɔ ndea Yéso

⁴⁴ Cɔ, Yéso dáengodi bakpa k'eso akpe gea te: «Nkpa nde amobeeki, kámobeeki tɔndɔ eme, am'beeki photo mmbe amoteki. ⁴⁵ Mmbe amɔɔni, amɔɔni photo mmbe amoteki.

⁴⁶ Eme, nebhiki bea oanga ka mokonda. Mmbe amobeeki, káike ku ka keiphe.

⁴⁷ Kabε nkpa n'aɔki bɔphei nemɔ na káambi, nna gǎke eme aámbé netenande nyongɔ neke akpe. Nga, débhiki ka amisa á batɔa ka mokonda, nna ka tena á nyongɔ nebo akpe. ⁴⁸ Nkpa nde amoye, na nn'aobeekea nyongɔ nemɔ bátanaeka nyongɔ neke akpe. Nyongɔ de déyɔngi aunge, atenaeka nyongɔ akpe k'esa á sungiaga á mokonda.

⁴⁹ Kéyɔngi ka kɔkɔta nemɔ. Abhe, mmbe amoteki, aámbé amososi ndiu

^m12.40 Isáia 6.9.

nyɔngɔ bhui nde akeni nětǒmie bakpa, na goisaga abɔ ně. ⁵⁰ Neóubha gea te, nyɔngɔ ndɔ amososi, aunge aǒbopha bakpa enda á meyo. Ne gǎke tɔ ɔyɔnga bíndɔ Abhe amososi.

13

Yéso aosokosa ecinji á bagoigi neke

¹ Cɔ, bhíbhí á jaí á Pasáka, Yéso dáúbhi gea, mbenɔ á toka ake ka mokonda nde na gǎ mɔtea Abhake aju ye tɔ. Dékondi bakpa neke, bunde bá ka mokonda. Dékondi bakpa neke bunde dábatú ka mokonda, ásikia konda abɔ na ka sungiaga.

² Mbenɔ nde Yéso na bagoigi neke dábatú oeaga ɔgɔgɔ, Nketi dábhisi ka mẽma á Yúdha Isikalióta, muna-Simóni, mɔphe á tɔnga á Yéso.

³ Yéso dáúbhi gea, Mokonga dábhisi kema bhui ka njaga ake, dátoki mɔtea Mokonga, na ajande phɔtɔ ko. ⁴ Áǒmesia k'oma á eaga, áǒphuia bhɔngɔ neke á gǔ, áǒbɔea phaeka á bhɔngɔ nengbo ka cina-kudhu.

⁵ Mbusa, áodukia ibo subi á ɔphephe, áokpanga sokosa á ecinji á bagoigi neke, áokɔmbeaga u na phaeka á bhɔngɔ nde dátú ně ka cina-kudhu. ⁶ Akidi ye bhíbhí á Simóni Pétee, Pétee áomúisia Yéso te: «Mɔkɔta, ɔbe aámbe oomosokosa ecinji?»

⁷ Yéso áonsikisia te: «Kóúbhimbe phó nnde neogea kěke nde. Oúbhande ndiu mbusa.»

⁸ Pétee â gǎke ongodea Yéso te: «Beendo, kósokoseku tanda ecinji ani.» Yéso áongodea be: «Aoba nekéosokosi, kobeku ye kimoci n'eme.»

⁹ Mɔɔ, Simóni Pétee áongodea: «Cɔ, Mɔkɔta, komosokose tɔndɔ ecinji.

Ómosokosa photo njaga na mɔ.»

¹⁰ Yéso áongodea: «Nkpa nde ɛsokosi nyama, a ye tɔ na siki á sokosa ecinji ake. Nga, nkiki nna ye k'oma bhui. Cɔ, benu, bóko na nkiki. Nna gáke benu bobhu.»

¹¹ Yéso dámúbhi mmbe antɔngande. Ka bondɔ unge, dági: «Nna benu bobhu báunge bouki nkiki. »

¹² Bii Yéso dágɔbi ye sokosa á ecinji abɔ, â goto tɔ ɔla bhongo neke, áoika ka meja. Oa áɔusia: «Boubhi odigimisa kema nde negi ka phɔanu?

¹³ Bogi anja ka ɔphana ani: «Mphangigi» na «Mokɔta» nga, eme nende ye. ¹⁴ Cɔ, kabe netónosokosi ecinji, eme «Mphangigi» na «Mokɔta», akeni benu ka benu bósosokosane photo ecinji anu. ¹⁵ Cɔ, nenóphi mphangio ndɔ gea te, bógeɛ bíndɔ nenógii. ¹⁶ Nenóngodi doni gea, nna na mbhedanigi nde anyényi mokɔta neke. Nna photo na nteki nde anyényi mmbe anteki. ¹⁷ Bii boubhi ye nyongo ndɔ, bobande na maseye, aobá na bototokisi u.

¹⁸ Nyongo nde neoyonga nna ka benu bobhu. Néobúbha bunde dɛsombu. Akeni gáke nyongo nde a subi á buku á Mokonga á totokeane. «Nkpa nde beoeaga na ye, aámbe ande m'bibia aniⁿ. » ¹⁹ kpanga á kɛke nde, nenóngodi nyongo ndɔ na kátotokeanimbe. Ka gea, a yé ɔtotokeana, mpɔ bóobeekea gea, EME NENDE EME. ²⁰ Nenóngodi doni gea, nkpa nde ansesi mmbe nenteki, amosesi photo. Nkpa nde amosesi, ansesi mmbe dámoteki. »

Yéso aɔtɔmia gea Yúdha antɔngande

(ɔna photo Mat 26.20-25; Malíkɔ 14.17-21; Lóka 22.21-23)

ⁿ13.18 ɔna Jabhúi 41.10.

²¹ Mbusa á yɔŋga bó, Yéso áotambaga ka mēma mpɔ, áoyɔŋga bhase gea te: «Nenongodi doni gea, ka benu moci, amɔtɔŋgande. »

²² Bagoigi bâ gǎke ɔenjianaga, kanga á digimisa á nkpa nde Yéso dáoyɔŋga ka phɔa ake.

²³ Ka bagoigi moci, mmbe Yéso dánkondi dáiki bhíbhí ake kambeno á eaga. ²⁴ Simóni Pétee áon'dua ngoigi ndɔ ka gea ámúsie Yéso te: «Mɔkɔta nkpa ndɔ ande ani? »

²⁵ Ngoigi ndɔ, áɔphaia kubii Yéso aɔ, aomúsia te: «Mɔkɔta, anima mmbɔ?»

²⁶ Yéso áonsikisia: « Mmbe nemophande gbutuka á mokati nde neoubhia ka ɔphephe, ye aámbɔ. » Mpɔ, áoboa gbutuka á mokati ndɔ, áomopha Yúdha Isikalióta, muna-Simóni. ²⁷ Yúdha áɔbheda gbutuka á mokati ndɔ, mpɔ Setáni áongia subi ake. Yéso áongodea: «Cɔ, kamisaga totókisa á kema nde ogea ógee. »

²⁸ Nna na ka bo moci, ka bunde dábatú na bɔ ka meja mmbe dáúbhi ka nyɔŋgɔ á kema sina nde Yéso dǎngodi bo.

²⁹ Bii Yúdha aámbé dáoambaga bangɔa, bagoigi buangbo báokanisia te, Yéso dǎngodi ágě sombe kema nde akeni ka jaí, kabe nnde akeni photo ka opha á baúki.

³⁰ Cɔ, bii Yúdha dábhedi ye gbutuka á mokati ndɔ, áojuana. Oandɔ, esa áoipha.

Ɛɔphi á kěke

³¹ Mbusa á juana á Yúdha, Yéso áogea: «Cɔ, kěke nde, boombia á Muna-Nkpa, aɔnekani. Boombia ndea Mokonga aɔnekani ka ye. ³² Aoba boombia ndea Mokonga na dáɔnekani ka ye, boombia neke

ανεκανανδe φητo ka Mokonga. Ageande u kanga á iphia.

³³ Baniki amo, ne ye goto to na benu oani ka mbeno abho.

Bomokabande. Nenóngodi to bíndo déngodi baYúdhá: « Bókótoka na boge k'oma nde nege. »

³⁴ Nenophi ephi á kēke: Kondanagani. Bindo eme dénókondi, benu kondhanagani photo bó. ³⁵ Aoba na bokondanigi, bakpa bobhu báúbhande gea, bonde bagoigi nemo. »

Yéso aotomia gea Pétēe anganande

(Ona photo Mat 26.31-35; Malíko 14.27-31; Lóka 22.31-34) .

³⁶ Simóni Pétēe áomúsia: « Mókota, oma oga oa? » Yéso áonsikisia: « Kótoka na omobi kubii neoga kēke nde. Omobeande ndiu mbusa. »

³⁷ Pétēe áongea: « Mókota, ka nyongo á eke kótoka bea ako kēke nde? Nga, nebeeki kukua ka nyongo ako.»

³⁸ Mpo, Yéso áonsikisia: « Obeeki kukua ka nyongo ani doni? Nekongodi doni gea, omonganande mōngo isao, mosá á osa á kōko. »

14

Yéso ande aphe á gǎ mote á Abhe

¹ Yéso áōngodea bagoigi be: «Bókotambegembe ka mēma. M'beekeani Mokonga, bómobeeke photo eme. ² Endu ndea Abhe, a na oma á buiki ásii. Atú oba nāna bó, ámbe ketónógodi, nege onóbongisiaga oma á buiki.

³ Bii nege onóbongisiaga oma á buiki, nebhikaeka goto onóbheda ka gea, oma nde neiki, benu boike photo bei. ⁴ Co, boúbhi ye aphe á kubii nege.»

⁵ Tomá áongea: «Mókota, békéoubha oma nde oge. Co, beubhande

gǎke aphe bo?»

⁶ Yéso áosikisia gea te: «Nende Aphe, Kodoni, na Enda. Nkpa nn'aobhika mǎte a Abhe, na kányényi k'eme. ⁷ Atúoba na bomóúbhi, ámbé botúmǔbhi photo Abhe bo. Kěke nde gǎke, bomǔbhi ye ye, na ona ake.»

⁸ Philípǎ áongea: «Mǎkǎta, ósophangia Abhe mpǎ, ógǎbe siki asu.»

⁹ Yéso áongea be: «Philípǎ, esa ásii nde beiki n'obe, kómoúbhimbe mǎnǎ? Cǎ, ogi, nékophangie Abhe ka bo? ¹⁰ Kóobeekea gea te, ne subi á Abhe, Abhe â photo oba subi ani? Yǎnga nde neonógodea, nna to otoka k'eme, andiu otoka k'Abhe, mmbe a subi ani ka tǎtǎkisa ekuma neke.

¹¹ Ómobeekeni bii neonógodea gea, ne subi á Abhe, ye â photo oba subi ani. Kanga bondǎ, beekeni ye phǎ ka nyǎngǎ ékuma nemǎ.

¹² Nenóngodi doni, nkpa nde amobeeki, abhedanagande ekuma bíndǎ nebhedanigi. Atǎtǎkisiande photo kema ángbó kǎmǎnyénya. Nga, nege ye mǎte á Abhe. ¹³ Netǎtǎkisande photo kema bhui nde bǎmema k'ina ani. Ka bondǎ unge, ban'dokomisande Abhe ka Anake. ¹⁴ Aoba na bǎmemi kema sina k'ina ani, netǎtǎkisande.

Yéso aǎku teka á Měma á Mokonga

¹⁵ Aoba na bomokondi, boambande ephi nemǎ. ¹⁶ Eme, nememande Abhe, áno phe Nengi bangbo ka gea, áike na benu esa bhui. ¹⁷ Ande Měma á doni, mmbe batǎ ka mokonda bǎnǎtǎka na bǎm'beeki nga, bǎkǎtǎka na bá mǎni na úbha ake. Benu gǎke, bóomǔbha nga, ye aoika kimoci na benu, abande photo subi anu.

¹⁸ Kénodeketeku banici á jiga, nebhikande goto mǎtenu. ¹⁹ Ka mbeno

abhɔa, batɔa ka mokonda bákámɔɔnɛku ye. Benu ndiu báunge bɔmɔɔnande ka nyɔngɔ nde, eme neoenda na benu photo boendande.

²⁰ K'esa ndɔ unge bodigimisande gea, eme ne subi á Abhe, benu subi ani, n'eme subi anu. ²¹ Nkpa nde aobeekea ɛphi nɛmɔ na amba i, aámbé amokondi. Nkpa nde amokondi, Abhe ankondande, n'eme photo nenkondande, něphangiande ka ye.

²² Mpɔ, Yúdha (nna mmbɔ Isikalióta) áongea te: « Mɔkɔta, ka nyɔngɔ sina nde ɔ tɔ ɔphangia ka besu, kɔphangie gǎke ka batɔa ka mokonda? »

²³ Yéso áonsikisia te: « Aoba nkpa n' amokondi, aámbande nyɔngɔ nɛmɔ, Abhe ankondande. Eme na Abhe, bebhikande motɛ ake na ika kimoci na ye. ²⁴ Nkpa nde nn'aomokonda, nna gǎke oamba nyɔngɔ nɛmɔ. Nga, nyɔngɔ nde bɔɔka, nna nɛmɔ, a ndiu ndea abhe, mmbe amoteki.

²⁵ Dénongodi nndɔ, bii dé phótɔ na benu. ²⁶ Abhe anótekisiande Nengi, n'ande Měma á Mokonga k'ina ani. Anophangiagande kema bhui na kanisia á nyɔngɔ bhui nnde dénongodi.

²⁷ Nenódeketei bɔjeje, nenóphi^o bɔjeje nɛmɔ. Kénophi bíndɔ batɔa ka mokonda báonóopha. Cɔ, měma anu kaágatanembɛ, bókobembɛ na kɔbɔbɔkɔ.

²⁸ Bɔɔkima bii nenóngodima gea: « Nege, nejande gǎke mɔtenu. » Atú oba na bomokondi, ámbé bona maseye, ka nyɔngɔ nde, nege mɔtɛ á Abhe. Nga, Abhe amɔnyényi. ²⁹ Cɔ, kěke nde, nenóngodi nndɔ bhui mosá á tɔtɔkeana i, ka gea te, a ye ɔtɔtɔkeana, bóobeekea.

³⁰ Kéyɔngɛku ye ásii na benu nga, moame á ka mokonda abhiki. Nna

tanda na kókota gŭ ani, ³¹ akeni gǎke batɔa ka mokonda báúbhe gea, nenkondi Abhe, neogea nde amososi. Cɔ, ómesiani, bége. »

15

Yéso, ande me á mujabhibhu á doni

¹ «Nende Mujabhibhu á doni, Abhe ande gǎke ngubhi. ² Aotena ntabhi bhui nde ajukani n'eme na nnaɔgɔmba. A gǎke ɔbɔngisaga nde aɔgɔmba ka gea te, ágɔmbe goto phê. ³ Cɔ Benu, bánosokosei ye tɔ ka mĕma ka nyɔngɔ á bɔphei nde dánogoisigi. ⁴ Ikani subi ani, n'eme, neike phɔtɔ subi anu. Ntabhi nnaɔgɔmba sasa ake na kájukani na me á mujabhibhu. Bo phɔtɔ bó. Nga, boko phɔtɔ ɔtɔka n'ɔbɔgɔmbi ka mĕma, aobá na boko iki subi ani.

⁵ Eya, nende bea me á mujabhibhu ndɔɔ. Bonde gǎke bea ntabhi i. Mmbe aiki subi ani, néoika subi ake, agɔmbande phê ka mĕma. Nga, bókótɔtɔkiseku ka kema aobá na bɔkɔ tɔ kimoci n'eme. ⁶ Mmbe káiki subi ani, ande bea ntabhi nde báteni, báomaka, áɔmɔkaka. Mpɔ, báoboa ntabhi nde aɔmɔkaki, bómaka ka nsa, áosida. ⁷ Aoba n'oboiki subi ani, nyɔngɔ nemɔ n'aiki subi anu, cɔ, memani kema bhui nde bokondi, na bɔtɔande. ⁸ Aoba n'ɔbɔgɔmbi phê ka mĕma, ban'dokomisande Abhe, na bobande bagoigi nemɔ doni.

⁹ Bindɔ Abhe dánókondi, eme nenokondi phɔtɔ bo. Ikani k'ekondi nemɔ. ¹⁰ Aoba na boambi ɛɔphi nemɔ, boikande k'ekondi nemɔ, bíndɔ déambi ɛɔphi ndea Abhe na ika k'ekondi neke. ¹¹ Dénótǔmi nndɔ ka gea, maseye nemɔ áike subi anu, maseye nenu átɔtɔkeane phɔtɔ phê. ¹² ɛɔphi nemɔ a be: Kondanagani sɔsɔbe anu, bíndɔ dénókondi. ¹³ Nna na nkpa

nde an'ekondi ángbo phê, konyénya mmbe abeeki kukua ka phoa badhake. ¹⁴ Benu, bonde badhani, aobá n'obogi nde nenososi.

¹⁵ Kénwophaneku ye bakobe nga, nkobe nnaoubha kema nde mokota neke aogea. Ne ye to onophana badhani nga, nenophangigi kema bhui nde Abhe amongodi.

¹⁶ Bókómwombu, eme aámbe nenwombu ndiu, na néonóteka ka gea, bógwombu mbuka á ka mēma, nde aoiphia phê. Ka bondo, Abhe anophande kema bhui nde boomemande ye k'ina ani. ¹⁷ Co, ewphi nde nenososi ande gea, Kondanagani swobe anu.

Batwa ka mokonda bankangei Yeso na bagoigi neke

¹⁸ Aoba batwa ka mokonda na banokangei, ubhani pho gea, eme aámbe bamokangei mosá. ¹⁹ Botúoba batwa ka mokonda, ámbé banokondigi. Batwa ka mokonda banokangei gake ka nyongo nde, nenwombu, néonótokisa swobe abo. ²⁰ Kanisiani pho nyongo nde denongodi gea: «Nna na mbhedanigi nde, ana boombia konyénya mokota neke.^p» Bii bamotambisigi, banotambisagande photo bo. Atú oba nabambi nyongo nemo, ámbé baambande photo nenu. ²¹ Co, banotambisagande bó ka nyongo ani. Nga, banaomubha mmbe amoteki.

²² Aoba nedékébhiki, na dékengodi nyongo nemo, ámbé bakátubheku na bojede. Kéke nde gake, bakanganeku ye bojede nebo. ²³ Nkpa nde amokangei, ankangei photo Abhe. ²⁴ Atú oba nekétotokisi ketanga swobe abo, nde nkpa kátotokisimbe mono, ámbé bakátubheku na bojede. Kéke nde, bawoni ye ketanga ndo, baotutuisa kangea asu, eme na Abhe. ²⁵ Bagi gake bó ka gea, nyongo nde badundu subi á ewphi nebo

^p15.20 Ona Mat 10.24; Loka 6.40; Yoani 13.16.

atotokεane, ‹Bámokangei ecici.⁹›

²⁶ Nenotekisiande Nengi n'atoki ka Abhe. Ande Měma á doni, mmbe atoki mōte á Abhe. Mbinō nde akidiande, ye aámbe amomameande.

²⁷ Benu photo, bomomameande nga, dóbotú kimoci n'eme ka nkpangeo.

16

¹ Dénóngodi nndo ka gea, bókodeketembe beekεa nenu. ² Nga, bánobeagande k'endu á bōphei. Abande na mbenō nde bundo bánomande, bakanisiande gea, báombhedaneaga Mokonga. ³ Bágeande bo nga, bákámuubhi Abhe, bákámuubhi photo eme. ⁴ dénongodi gǎke nndo ka gea, mbenō ndo a ye okidia, bokanisiande gea, Dénóngodi ye.

Měma ndea Mokonga aobhedanaga

Dékénongodi nndo mosá nga, détú na benu. ⁵ Kěke nde, negě mōte a mmbe dámoteki. Cō, ka benu nna gǎke omouisia gea: « Oge wani? » ⁶ Botumi gǎke na bōmbe bii nenóngodi ye nyōngō ndo. ⁷ Cō, nenongodi gǎke doni gea, atúanja kabenu négě. Nga, aobá nekégě, ámbe Nengi kábhikεku mōtenu. Cō, a gǎke oba na negě, nénótekisiande ye. ⁸ Bii abhikaeka, ěngékisiande batōa ka mokonda ka nyōngō á bojede, kodoni na tena á nyōngō akpε^r. ⁹ Aeengekisiande batōa ka mokonda bojede, ka nyōngō nde bákámobeeki. ¹⁰ Aeengekisiande batōa ka mokonda kodini, ka nyōngō á gǎ ani mōte a Abhe na bókómōnεku ye. ¹¹ Aeengekisiande batōa ka mokonda tena á nyōngō, ka nyōngō nde, bá ye teni nyōngō ndea Moame á ka mokonda ndee.

⁹15.25 Ona Jabhúí 35.19; 69.5.

^r16.8 Ona Ekuma á bateki ndea Yéso 24.25

¹² Ne goto na nyongɔ ási ka ngodea anu. Bókó gǎke ɔtɔka na bophiphii kěke nde. ¹³ Mbenɔ nde ye Měma á kodoni abhikande, anósondeande k'aphe á doni bhui. Káyongeku ka kɔkɔta neke sasa ake, nyongɔ bhui nde aɔkaeka mɔte á Abhe, andiu unge anótomiande. Anótomiande nyongɔ nde abhikaeka. ¹⁴ Ye, amoombisande nga, kema nde anótomiande, atokande ně mɔte amɔ. ¹⁵ Kema bhubhui nde abhe a ně, ande nemɔ. Ka nyongɔ índɔ unge dénóngodi, kema nde anótomiande, atokande ně mɔte amɔ.

Tambaga ɛgaiande ka maseye

¹⁶ « Ka mbenɔ abhɔa, bókómɔɔneku ye, cɔ, mbusa á mbenɔ abhɔa, bɔmɔɔnande goto.» ¹⁷ Ka bagoigi neke báoyongaga sɔsɔbe abɔ te: « Asóngodi, <ka mbenɔ abhɔa, bókómɔɔneku ye, cɔ, mbusa á mbenɔ abhɔa, bɔmɔɔnande goto.> Photo <ka nyongɔnde negě mɔtea Abhe.> Kantíti á nyongɔ ndɔ abo? ¹⁸ Kantíti á nyongɔ nde agi: <Mbusa á mbenɔ abhɔa> abo? Nga, bekéodigimisa.» ¹⁹ Yéso dáúbhi gea, dábáokonda úsia ake. Ka bondɔ áǎngodea be: « Bookaba engekisa sɔsɔbe anu, kantiti á yonga nde neyongi gea te: « ka mbenɔ abhɔa, bókómɔɔneku ye, cɔ, mbusa á mbenɔ abhɔa, bɔmɔɔnande goto.» ²⁰ Cɔ, nenóngodi doni gea, bogamande, bóoba n'oiɔ, batɔa ka mokonda bã gǎke oba na maseye. Botambagande ka měma, tambaga ndɔ ɛgaiande gǎke ka maseye.

²¹ Mbenɔ nde nke áoba ka boae, áotambaga ka nyongɔ nde boae andondi. Mbenɔ nde a gǎke koonja, áobosea tambaga ndɔ nga, a na maseye á bɔkɔteana a miki ka mokonda. ²² Benu gǎke, kěke nde bo phótɔ otambaga. Bii nenónande goto, bobande na maseye. Maseye kau, nkpa kánuuteku. ²³ Esa ndɔ, bókómuusiéku ye ka kema. Nga, nenóngodi

doni gea, Abhe anóophande kema bhuhui nde bɔɔmema k'ina ani.

²⁴ Na ka kěke nde, bókómemimbe ka kema k'ina ani. Cɔ, memani na bɔɔande, mpɔ, botume na maseye.

Yéso akindi mokonda

²⁵ «Netónótǒmi kema ndɔ bhui ka mení, mbenɔ a gǎke obhika, nde kénɔtɔmiegeku ye nyɔngɔ ka mení, nenótɔmiagande ndiu bhase, nyɔngɔ nde á Abhe. ²⁶ K'esa ndɔ, bɔmemande Abhe k'ina ani. Kénóngodi te, eme aámbe nememande Abhe kaphɔa anu. ²⁷ Nga, Abhe sasa ake anókondi, ka nyɔngɔ nde, bomokondi na bô photo obeeke gea, netoki mɔte á Mokonga. ²⁸ Cɔ, netotoki mɔte á Abhe, néojua ka mokonda. Kěke nde, netoki gǎke ka mokonda, neji mɔte á Abhe.»

²⁹ Mpɔ, bagoigi neke báongea: «Cɔ, kěke nde ɔyɔngi bhase, kanga á yɔnga ye ka mení. ³⁰ Kěke nde, beúbhi gea, oubha kema bhuhui, kóna siki á gea bákouisie. Ka bondɔ unge bebeeki gea, dótoki mɔte á Mokonga.»

³¹ Yéso áǎsikisia: « Bobeeki ye tɔ? ³² Cɔ, mbenɔ aobhika, n'a ye tɔ bei, bii benu bɔbhu bophanjekanande, nkpa na nkpa mɔte ake, bóomodeketa sasani, ké gǎke sasani nga, Abhe a kimoci n'eme.

³³ Netónongodi nndɔ bhui ka gea, bóbe na bɔjeje kajukana anu n'eme. Botambagande ka mokonda. Cɔ, bani gǎke na ntende, ne ye kindi mokonda.»

17

Yéso aɔmema ka phɔa á bagoigi neke

¹ Mbusa á Yéso yɔnga bó, áɔenjia na kobha, áɔyɔnga be: « Abhe,

mbeṅ aju, n'dokomisa anakṅ gea te, anakṅ ákodokomise. ² Nga, dómophi kókṅta gŭ á bakpa bṅbhu ka gea, ébophe enda á meyo, bunde dómophi. ³ Enda á meyo ndṅ, ande ubha akṅ gea, obe sasakṅ aámbe onde Mokonga doni, na ubha á Yéso Kiísito mmbe dṅnteki.

⁴ Déodokomisi ka mokonda ka nyṅṅṅ nde, dégṅbi ekuma nde dómopi.

⁵ Cṅ, Abhe, kěke nde, ómopa boombia nde détú ně bhibhi akṅ mosá á conja á mokonda.

⁶ Déúbhisi ina akṅ ka bakpa íbunde dṅsṅmbu ka mokonda, ṅmopa. Bakpa ndṅ, dábátú buakṅ, ṅmopa, báoamba nyṅṅṅ nekṅ. ⁷ Kěke nde, báubhi ye tṅ gea, kema bhui nde dómopi, dátoki mṅtekṅ. ⁸ Nga, boabhi nde dómopi, détṅmi, báobeekea u. Bádigimisi domi gea, netoki mṅte akṅ. Báobeekea gea, obe aámbe dṅmoteki. ⁹ Ka nyṅṅṅ abṅ unge, nekṅmema. Nna găke ka nyṅṅṅ á bakpa bṅbhu á ka mokonda, tṅndṅ bunde dómopi, nga, bände bakpa nekṅ. ¹⁰ Kema nemṅ bhui, a tṅ akṅ. Kema nekṅ bṅbhu, a găke tṅ amṅ. Ne na boombia ka nyṅṅṅ bṅ. ¹¹ Ké ye ka mokonda, negě mṅte akṅ, bṅ, báunge bá phṅtṅ ka mokonda. Abhe ntṅa-bonjánja, óamba bṅ ka bukpekpe á ina akṅ. Ina ndṅ dómopi ka gea, bakpa nesu bábe kimoci, bíndṅ obe n'eme be kimoci. ¹² Bii détú kimoci na bṅ, déṅamba ka bukpekpe á ina akṅ, ina ndṅ dómopi. Déambi phê, ka bṅ kabungege, tṅndṅ mmbe dákeni ábungege, ka gea te, moangṅ á buku á Mokonga átṅtṅkeane^s.

¹³ Cṅ, kěke nde, negě mṅte akṅ. Neyṅṅi bó na nephṅtṅ ka mokonda ka gea, maseye nemṅ átume subi abṅ pu! ¹⁴ Eme aámbe débophi nyṅṅṅ nekṅ, batṅa ka mokonda báṅkangea ka nyṅṅṅ nde, bána batṅa ka

^s17.12 Ṍna Jabhúi 41.10; Yoáni 13.18.

mokonda bíndɔ eme, ké ntɔa ka mokonda. ¹⁵ Kéomemi gea te, óphuie bakpa ndɔ ka mokonda. A ndiu gea, óambe bɔ na ntombigi^t. ¹⁶ Bána batɔa ka mokonda, bíndɔ eme, ké ntɔa ka mokonda. ¹⁷ Ósokosea ka kodoni, nyɔngɔ nekɔ aunge ande doni, béyamee ka phɔa akɔ ka doni. ¹⁸ Bindɔ dómoteki ka mokonda, eme dĕteki phɔɔ ka mokonda. ¹⁹ Ka nyɔngɔ abɔ unge, něyamei bhuaní kóbhe, ka gea, bɔ phɔɔ bábe bakpa nekɔ doni.

Yéso aomema ka phɔa bunde bám'beekeaka bɔbhu

²⁰ Ké tɔ omema ka phɔa bunde, a ndiu phɔɔ ka phɔa bunde bámobeekeande ka beana na bɔphei nebɔ. ²¹ Neomema ka gea, bɔbhu bábe kimoci, bíndɔ osubi ani, n'eme subí akɔ. Nememi phɔɔ gea, bábe subí asu ka gea, batɔa ka mokonda bábeekee gea, obe aámbe dómoteki. ²² Cɔ, eme, něbophi boombia nde dómopi ka gea, bábe kimoci bíndɔ be kimoci. ²³ Neomema gea, nebe subí abɔ, n'obe subí ani ka gea, bábe kimoci doni. Bondɔ unge, batɔa ka mokonda báubande gea, obe aámbe dómoteki, ōkondi phɔɔ bíndɔ omokondi.

²⁴ Abhe, nekondi gea, bakpa nde omopi, báike oma nde nebei, ka gea te, báone boombia ani. Boombia ndɔ aunge dómopi ka nyɔngɔ nde, dómokondi mosá á conja á mokonda. ²⁵ Abhe, obe ntɔa doni, batɔa ka mokonda báká tanda kokoúbha, eme ndiu aámbe dékuúbhi. Bakpa nemɔ bâ phɔɔ oúbha gea, obe aámbe dómoteki. ²⁶ Déúbhisi ina akɔ ka bɔ na netutisande úbhisa abɔ ka gea, ekondi nde onĕ ka phɔa ani, abe ka phɔa abɔ na eme sasani nebe subí abɔ.

^t17.15 Ona Mat 6.13.

Bándungi Yéso

(Ona photo Mat 26.47-56; Malíkɔ 14.43-50; Lóka 22.47-53.)

¹ Mbusa á mema Abhake bó, Yéso áoga na bagoigi neke, kubhi a miki ibo moci, ina ake Kidhóóni^u. Wa, dátú na ciko moci, nnde ye na bagoigi neke dábangi kau.

² Yúdha, mmbe dátúontonga Yéso, dáoubha ɔma ndɔ nga, Yéso na bagoigi neke, dábaodhondanaga bei. ³ Yúdha áɔsɔndɔa mɔɔmba á batɔ-emani na babondigi nde, bame á batobei-phea na baPhaisáio dáběteki. Báoga ko na bákumbigi ɔbhea, kapiki-piki na nkumba émani.

⁴ Bii Yéso dáoubha kema bhuhui nde ankidianeande, áɔsekeda kubii báɔ, áǒuisia: « Ani mmbe boonkaba? »

⁵ Báonsikisia te: « Yéso, ba Najaléti. » Yéso áǒngodea: « Eme ye. » Yúdha mmbo dátúontonga, dátú wa, kímoci na bɔ. ⁶ Cɔ, bii Yéso ěgi: « Eme ye »: Báoja mbusa, báoguaga ka odo gbu, gbu, gbu ! ⁷ Yéso â goto ǒuisia: « Ani mmbe boonkaba? » Báonsikisia: « Yéso, ba Najaléti. » ⁸ Yéso áǒgea: « Něngodi ye gea, eme ye. Bii eme aámbé boomokaba, ódeketani bakpa nde nena bɔ bágě neɔ. » ⁹ Yéso dáyongi bo ka gea, nyɔngɔ nde dáyongi mosá, átɔtɔkeane. Nyɔngɔ ndɔ a ungee: « Dékém'bungisi ka bakpa nde dámopi. » ¹⁰ Cɔ, Simóni Pétee dátú na m'benge, áophuia u, áotena kecue á njaga á mǔku á mbhedanigi ndea mɔkɔta á batobei-phea cé! Ina á mbhedanigi ndɔ dátú Malkɔ. ¹¹ Yéso ǎ gáke ongodea Pétee be: « Sikisa mbenge neko subi á paabɔ. Kénɔeka caá

^u18.1 Ona Malíkɔ 11.1.

á tambaga nde Abhe dámopi?»)»

Bangě na Yéso mɔte á Anási

¹² Cɔ, batɔ-émani, mɔkɔta neɔɔ, na babondigi ndea baYúdha, báondunga Yéso, báom'boaga. ¹³ Báonga phɔ ně mɔte á Ana^v. Ana dátú nyamɔtɔ ake na Kayápha ímbé mőkɔ. Kayápha dátú ntobei-phea angbogbo ka saga ndɔɔ. ¹⁴ Kayápha aámbé dáěpheí bakɔta á baYúdha gea: « Akeni nkpa moci ákue ka nyɔngɔ á bakpa bɔbhu^w.»

Pétee angani gea nna ngoigi ndea Yéso

(Ona photo mat 26.69-70, Malíkɔ 14.66-68; Lóka 22.55-57.)

¹⁵ Cɔ, Simóni pétee na ngoigi bangbó dábatú om'bea Yéso. Ntobei-phea angbogbo dáomübha ngoigi bangbó ndɔɔ. Ka bondɔ unge, Ye dánígi kímoci na Yéso subi á bogao á endu ndea ntobei-phea angbogbo. ¹⁶ Pétee gǎke, áojiga bhíbhí á iso á mpume na ntanga. Ngoigi baangbó ndɔ, mmbe ntobei-phea angbogbo dáomübha, áojuana, áoyɔngaga na nke mbondigi-kĩo, mpɔ áongisisa Pétee. ¹⁷ Nke mbondigi-kĩo ndɔ áomúsia Pétee: « ɔbe, kó phó ka bagoigi ndea nkpa ndɔ?»), Ye áonsikisia te: « beendo kékabɔ.»

¹⁸ Bii babhedanigi na babondigi dábatú na phio, dábatobu nsa ka ɔta i. Pétee dátú photo ɔta na bɔ.

Tena á nyɔngɔ ndea Yéso mɔte a Ana

(Ona photo Mat 26.50-66; Malíkɔn14.55-64; Lóka 22.66-71.)

¹⁹ Ntobei-phea angbogbo áomuisiga Yéso ka nyɔngɔ á bagoigi neke na

^v18.13 Ona Lóka 3.2.

^w18.14 Ona Yoáni 11.49-50.

nyɔngɔ nde dátú ogoisaga.

²⁰ Yéso áonsikisia: « Déyɔngi bhase mosá á bakpa bɔbhu, néogoisaga k'endu á bɔphei na k'endu á Mokonga, kubi ba Yúdha bɔbhu báodhondanaga. Dékébhuniingi ka nyɔngɔ mosá á bakpa. ²¹ Cɔ, omoúsiaga ka bo? Óúsiani bunde bátóoki nyɔngɔ nde netóengodi. Bɔ báunge báóubha nyɔngɔ nde netɔyɔngi.» ²² Bii Yéso ayɔngi ye bo, ka babondigi moci, mmbe dátú bhíbhí ake, áom'beta ka ngaga, áongea: «Bondɔ unge oonsikisia ntobei-phea angbogbo?»

²³ Yéso áonsikisia be: « Kabe na netɔyɔngi ajede, ósoúbhisa bojede kau. Kabe gáke na netɔyɔngi anja, omɔbeti ka bo?»

²⁴ Mpɔ, Anasi áonteka Yéso na bám'boege, mɔte a Kayápha, ntobei-phea angbogbo.

Pétee angani goto Yéso

(Ona photo Mat 26.71-75; Malíko 14.69-72; Lóka 22.58-62.)

²⁵ Ka mbenɔ ndɔ, Simóni Pétee dáphótɔ oota nsa. Wa, báomúsiaga: « Obe kó photo ka bagoigi ndea nkpa ndɔ?» Ye áongana: « Beendɔ kékabɔ.»

²⁶ Mpɔ, ka babhedanigi ndea ntobei-phea angbogbo, ntɔa k'ekombo ndea mmbe Pétee dánteni ketue, aomúsiaga: « Dékékɔɔni phó na Yéso ka ciko?» ²⁷ Pétee â goto ongana. Kěke ndɔ tɔ, kɔkɔ áɔɔsa, kókókókíkió!

Yéso a mosá á mɔkɔta Pilátɔ

(Ona photo Mat 27.1-2.11-14; malíko 15.1-5; Lóka 23.1-5.)

²⁸ Mɔkeswe, baame á baYúdha báonjuana na Yéso mɔte á mɔkɔta Kayápha, báonga ně k'endu ndea moame á kenombe ndea baLóma. Dábákángi gáke k'endu ndɔ nga, dábákátúokonda bájɔkane ka nyɔngɔ á ea á Pasáka. ²⁹ Ka bondɔ, Pilátɔ áojuana kubii báy, áóúsiaga be:

« Bontɔngi nkpa nde ka bo?»

³⁰ BaYúdha báonsikisia te: « Atu oba nǎna nkpa ajede, ámbe békémbhisi ka njaga akɔ.»

³¹ Mpɔ, Pilátɔ áǎngodea: «Cɔ, mbedani tɔ sasa anu, bótenɛ nyɔngɔ neke bíndɔ ɛphi nenu asosi.» BaYúdha báongea: «Béké na kɔkɔta á kusa a nkpa.»

³² Ande gea te, yɔngaga neɔ dátɔtɔkisi boabhi nde Yéso dáabhi ka phangia etete á kukua ake. ³³ Cɔ, Pilátɔ â goto ongia k'endu, áomɔphana Yéso, áomúsia: «Moko, ónde moame ndea baYúdha?» ³⁴ Yéso áonsikisia: «Muisiɔ ndɔ atoki ka mëma akɔ? kabe nǎna bó, ande gea te, bakpa buangbo báunge bátǔmi nyɔngɔ ani?» ³⁵ Pilátɔ áonsikisia: « Eme, nende moYúdha? A tɔ batɔa k'ekuna nekɔ na bakɔta á batobei-phéa báunge bátǔtɔngi mɔte amɔ. Cɔ, ekende otógi?» ³⁶ Yéso áonsikisia gea: « Koboame nemɔ nna á ka mokonda ndee. Atúoba koboame nemɔ n'ande á ka mokonda nde, ámbe batɔa ka koboame nemɔ dábamomanei gea, bákamobhisembe ka njaga á baame ndea baYúdha. Koboame nemɔ nna gǎke á wani. »

³⁷ Mpɔ, Pilátɔ áomúsia: « Ande gea te, ope moame?» Yéso áonsikisia: « Abíndɔ otoki ka yɔnga í gea, nende moame. Débhiki ka mokonda, néɔbɔkɔteana ka gea, nétǔmie nyɔngɔ doni. Ntɔa-doni bhuake áɔke esɔ ani. »

³⁸ Pilátɔ áomúsia: « Doni ande kema sina?» Mbusa á yɔnga ake bó, Pilátɔ â goto ojuana, áoga kubii baYúdha báɔ. Aǎngodea: « Eme, kédigimisi kema ajede nde akeni tena á nyɔngɔ á nkpa nde akpe. ³⁹ Cɔ, ka bea ásii nenu, neonkoda ntɔa-mekakɔ moci, esa á Pasáka. Bokondi gǎke nénkode moame ndea baYúdha?»

⁴⁰ Bâ gǎke onkoge: « Oo! Nna mmbee! Be ndiu onkonda Bhaanábha!» Bhaanábha dátú ntɔa-kaiso^x.

19

¹ Mpɔ, Pilátɔ áososea gea bǎnge na Yéso ka binda ake. ² Batɔ-émani báooka kuku á ngenge, baomakea ka mǔ ake. Bâ photo ɔmǔlisa bhɔngɔ anje. ³ Báɔsekeda bhíbhí ake, báongodea: «Moame ndea baYúdha, samba! » Báɔntaiaga ka ngaga. ⁴ Pilátɔ â goto ojuana, áǎngodea bakpa be: «Cɔ, neonjuanisa Yéso ka ubhisa anu gea, kéni nyɔngɔ ajede nde akeni ka tena á nyɔngɔ neke akpe.» ⁵ Mpɔ, Yéso áojuana n'aoli kuku á ngenge na ɔli bhɔngɔ anje. Pilátɔ áǎngodea: «Nkpa ndɔ, a ye. »

⁶ Bii bakɔta á batobei-phea na babhedanigi nebo bǎmǔni Yéso, báɔyɔnga n'eso akpe gea: «Nkɔkeagani ka me á nkpatɔ! Nkɔkeagani ka me á nkpatɔ! » Pilátɔ â gǎke ɔgea: «Ngani ně benu sasa anu, bónkɔkegege ka me á nkpatɔ. Nga, kéni nyɔngɔ ajede nde akeni ka tena á nyɔngɔ neke akpe. » ⁷ BaYúdha báonsikisia: « Besu, be n'ɔphi. Ka beana n'ɔphi ndɔ, akeni ákué ka nyɔngɔ nde agi, ande Muna-Mokonga. »

⁸ Bii Pilátɔ aɔki ye nyɔngɔ ndɔ, â goto obá na kɔbɔbɔko phê. ⁹ Â goto ongia k'endu, áomúsia Yéso: « Otokima wani?» Yéso kansikisie gǎke ka nyɔngɔ. ¹⁰ Mpɔ Pilátɔ â goto omúsia: « Kóna ka nyɔngɔ á sikisia ani? Kóóubha gea, ne na kɔkɔta á deketa akɔ, ne photo na kɔkɔta á kusa akɔ ka me á nkpatɔ?»

¹¹ Yéso áonsikisia: « Kó na ka kɔkɔta gǔ ani, na nna tɔndɔ nde

^x18.40 ɔna Ekuma á bateki ndea Yéso 3.14.

bákophi ka toka na kobha. Ka bondo unge, nkpa nde amobhisi ka njaga ako, bojede íneke anyényei neko. »

¹² Ka mbeno ndo to, Pilato áokaba deketa á Yéso. BaYúdha bâ gâke oyonga n'eso akpe gea: « Aoba n'on'deketi nkpa nde, kó gâke dhake na Moame á baLóma. Nkpa bhuake mmbe edokomisi gea ande moame, ande m'bibia á Moame á baLóma. » ¹³ Bii Pilato aoki ye nyongwo ndo, áonjuanisa Yéso, áoika ka kankaanga á nteni-nyongwo, k'oma nde báowphana ka kiEbhulania Gabata, ande gea te M'bombe á ete. ¹⁴ Dátú esa á bongisiaga jaí á Pasáka, bhíbhí á kantende. Mpo Pilato áongodea baYúdha: «Co, Moame nenu a ye. » ¹⁵ Bâ gâke oyonga n'eso akpe gea: « Akue! Akue! Nkokeagani ka me á nkpató!» Pilato áobusia: « Ande gea te, nénkakisegge moame nenu ka me á nkpató?» Bakota á batobei-phea báonsikisia te: « Béké na moame bangbo, tondo Moame á baLóma! » ¹⁶ Pilato áombhisa Yéso ka njaga abo gea te, bánkokeege ka me á nkpató. Mpo, bato á emani bâ ye to onga ně.

Bato á emani bánkokeega Yéso gü á me á nkpató

(Ona Mat 27.32-44; Malíko 15.21-32; Lóka 23.26-43)

¹⁷ Yéso áokumba me á nkpató neke, áomea, áoga oma nde báowphana ka kiEbhulania Gwógóta ande gea te, Gangata. ¹⁸ Oma ndo unge dábankokeigi Yéso ka me á nkpató. Bâ photo okokeega bakpa babe kimoci na ye, moci ka njaga á müku, moci ka njaga á nkei. Yéso áoba sosobe abo. ¹⁹ Pilato á photo odundusa gü á gáo, áobhisa u ka me á nkpató. Dádundu gâke be: **YÉSO BA Á NAJALÉTI MOAME NDEA BAYÚDHA.** ²⁰ Co, baYúdha básii báotanga dundua ndo, ka nyongwo nde oma nde dábankokeigi Yéso dátú bhíbhí á kenombe na dábadundu gü á

gáo ndo ka kiEbhulanía, kiLatíni na kiGiíki. ²¹ Cɔ, bakota á batobei-phea ndea baYúdha báongodea Pilátɔ: « Kódunduembe, Moame ndea baYúdha.» Dundua ndiu: «Nkpa nde dági te, nende Moame ndea baYúdha. » ²² Pilátɔ â gâke ősikisia: «Nnde netódundu, bágobi ye na bádundu. »

²³ Bii batɔ-émani bánkɔkeigi ye Yéso ka me á nkpatɔ, báɔbheda bhongo neke, báokatisana ka phaeka gena. Báogabheana u, phaeka moci ka nkpa moci. Bâ photo ɔbheda bhongo enda neke, nnde dábaphophi tɔ gũ na kusi, kanga jukanisaga i. ²⁴ Ka bondɔ, batɔ-émani báɔyɔgaga sɔsɔbe abɔ te: « Bebeteni ndiu banamelɔe kaphɔa bhongo nde, ka úbha á nkpa sina abhedande.» Ka gea te, nyongo nde a subi á buku á Mokonga átɔtɔkeane be:

« Dábakatisanigi bhongo nemo sɔsɔbe abɔ,

bâ photo ɔbeta banamelɔe kaphɔa bhongo enda nemo^y. »

Bondɔ unge batɔ á emani dábagi.

²⁵ Cɔ, amake na Yéso, mɔtɔ-amake, Malía nka-Kéɔpási na Malía nseka á ka Magadhála dábamamege bhíbhí á me á nkpatɔ ndea Yéso. ²⁶ Yéso áɔmɔna amake, â photo ɔmɔna ngoigi nde dánkondi n'aiki bhíbhí á amake, áongodea amake: « Ayi, anakɔ aámbee. » ²⁷ Áongea ngoigi ndo: « Amakɔ a ámbée. » Na ka kpanga á mbeno ndo tɔ, ngoigi ndo áonga ně mɔteke.

Yéso aku

(Ona photo Mat 27.45-56; Malíkɔ 15.33-41; Lóka 23.44-49.)

²⁸ Mbusa índɔ, Yéso áodigimisa gea, moango bhui asi. Ka gea boabhi

^y19.24 Ona Jabhúi 22.19.

nde a subi á buku á Mokonga átótókεane, áogea: «Neku n'enyota^z. »

²⁹ Wa, dátú gâke na ntuka n'atumi na makana ángaíngai^a. Bató-émani báouúbhia siphongo subi í, báokpatikisa ka sese á ntabhi á isopo, báotaisa bhíbhí á aphenoko á Yéso. ³⁰ Bii Yéso amumi ye u, áogea: «Cò, asi. » Aokoda mō ake, áodusukana.

Ntó á emani antumi Yéso n'ekonga ka mpamba

³¹ Cò, esa ndo dátú esa á bongisiaga á sabato. Ka bondo bakota á baYúdha dábakáokonda sabato adhonde mōnda á bakpa ka me á nkpató nga esa sabato ndo, dátú esa angbo phê. Wa, báomema Pilátó gea ásosee bakpa ba bunεge ecinji á bunde bá ka me á nkpató na báephuie.

³² Bató á emani báobunaga ecinji á ntóa ka ma mosá-mosá, mpo nnde á mmbe á kobabe bunde dabatu ka me á nkpató kimoci na Yéso. ³³ Bii bándondi gâke Yéso, báwona gea a ye ku. Bákam'bunεge ye ecinji. ³⁴ Ka batóa-emani â gâke ontuma Yéso n'ekonga ka mpamba, mōngo moci ibo na magia áojuana. ³⁵ Nkpa nde dáoni nyōngo n'iso ake aámbé adigimisi nyōngo ndo. Nyōngo nde aotōmia ande doni. Ye, aouúbha gea atōyōnga doni. A gâke oyōnga bó kagea benu photo bóbeekeε. ³⁶ Cò, kema ndo bhuhui atótókεani to bíndo dábadundu subi á buku ndea Mokonga gea: « Bákábunεeka ka nkua ake^b. » ³⁷ Bádundu goto subi á buku gea: « Bámōnande mmbe dábantumi^c. »

Yoséphu na Nikódhému bāmumbi Yéso

^z19.28 Ona Jabhúi 69. 22; 22.16.

^a19.29 Ona Jabhúi 69.22.

^b19.36 Ona Júana 12.46; Mōm̄mba 9.12; Jabhúi 34.21.

^c19.37 Ona Jakaía 12.10.

(Ona photo Mat 27.57-61; Malíko 15.42-47; Lóka 23.50-56.)

³⁸ Mbusa indo, Yóséphu, ntɔa ka á Alimatéa dátú ngoigi ndea Yéso ka bɔsɔmea nga, dáɔbanga bakɔta á baYúdha. Ye dábhiki ɔmema Pilátɔ gea átokise mɔnda á Yéso gü á me á nkpatɔ. Pilátɔ áobeeka. Mpɔ, Yóséphu áoga ophuia mɔnda ake. ³⁹ Nikɔdhémɔ mmbe dábhiki phó mɔtea Yéso kǐpha, â photo obhika n'akumbi nkɔki n'adhadu na údhi. Bodoko í n'abea nkama isaɔ (30 kg). ⁴⁰ Cɔ, Yóséphu na Nikɔdhémɔ báoboaga mɔnda á Yéso na sanda, báodukiaga nkɔki kau bínɔ dátú asii ndea baYúdha ka umba á bakpa. ⁴¹ ɔma nde dábankɔkeigi Yéso ka me á nkpatɔ, ciko moci dátú wa. Subi á ciko ndɔ, bhota moci á kěke dátú wa na bákámúmbimemɔnɔ nkpa kau. ⁴² Ka nyɔngɔ á bɔngisiaga esa á sabato na bii bhota dátú bhíbhí, báóumba mɔnda á Yéso wa.

20

Yéso ajujuki ka kukua

(Ona photo Mat 28.1-8; Malíko 16.1-8; Lóka 24.1-12)

¹ Esa á yenga, ka kodokanaga á esa na kaiphio n'aphoto bei, Malía nseka á ka Magadhála dáge ka bhota. Kó, dáɔni gea báphui ete nde dábagbukumi na kubhu á bhota. ² Wa, áoja mbangɔ mɔte á Simóni-Pétee na ngoigi bangbo mmɔ Yéso dánkondi, áɔngodea be: « Báphui mɔnda á Mɔkɔta ka bhota, békéóubha ɔma nde bábhisi mɔnda ake. »

³ Mpɔ, Pétee na ngoigi mmɔ bangbo báoga ka bhota. ⁴ Bɔbhuhu babe báoga mbangɔ kimoci. Mmɔ ngoigi bangbo dányényi gáke Petée ka mbangɔ. Áokidia ka bhota mosá á Pétee. ⁵ Bii akidi kó, áogbuta, áɔɔna sanda ka odo. Ye, kangie gáke subi í. ⁶ Bii Simóni Pétee dáom'bea, â

photo okidia ka bhota, áongia subi í. Áwona sanda ka odo. ⁷ Á photo wona edhií á bhongo nde dábákombei na mǎ á Yéso. Edií á bhongo ndo na báikitikigi báobhisa wma nengbo danga na sanda. ⁸ Mpo ngoigi ndo dákidi mosá ka bhota á photo ongia. Aoni ye áobeekea. ⁹ Nga bagoigi dábákádigimisimbe phó nyongo nde buku á Mokonga dáyongi gea, Ambe Yéso ajujuka ka kukua^d. ¹⁰ Mbusa, bagoigi babe ndo báoja mǎtebo.

Yéso ansenekei Malía nseka á ka Magadhála

(Ona photo Mat 28.9-10; Malíko 16.9-11)

¹¹ Malía dáiki ka nsenge bhíbhí á bhota n'aogama. Bii dáogama, áogbuta, áokengedia subi á bhota. ¹² Kó, áwona balíme babe na báoli ngombe ábhu na báiki ka odo wmande dábábhisi mǎnda á Yéso. Moci dáiki nci á na mǎ, bangbo gǎke á koika nci á n'ecinji. ¹³ Balíme ndo báomúsia Malía: «Nke nde ca! Ekende oogamea?» áǎsikisia: «Neogama nga bamphui Mǎkǎta nemǎ. Cǎ, kéoubha wma nde bambisi.» ¹⁴ Mbusa á yonga ake bó, áǎphaia mbusa. Mpo áwawona Yéso n'amame. Dákáúbhi gǎke gea ye ámbǎ. ¹⁵ Yéso áomúsia: «Nkende ca, ekende oogamea? Ani mmbe oonkaba?» Malía dá gǎke okanisia te ande mbhedanigi á ka ciko. Ka bondǎ, áongodea gea: «Moko, aobá n'obe ambe onkumbi, omongodea wmande ombisi. Eme negande gǎke ombheda.» ¹⁶ Yéso áongodea: «Malía!» Malía áǎphaia kubii Yéso aó, áongodea ka kiEbhulania: «Labhuni!» Ande gea te: Mphangigi. ¹⁷ Mpo, Yéso áongodea: «Kómodhungembe! Nga, kétaimbe mǎte á Abhe. Gǎ ndiu óngodee bana-ayi gea, netai mǎtea Abhe, mmbe aphoto Abhanu,

^d20.9 Ona Jabhúí 16.10.

mote á Mokonga nemo, mmbe aphoto Mokonga nenu. » ¹⁸ Mpo, Malia nseka á Magadhála áoga ōngodea bagoigi gea: «Nemōni Mōkōta. » Aōtomiaga nyōngo nde Yéso dāngodi.

Yéso ēsenekei bagoigi neke

(Ōna photo Mat 28.16-20; Maliko 16.14-18; Loka 24.36-49)

¹⁹ Co, ogoo á esa á yenga ndo to, bagoigi báophatia kio á k'omande dábaiki ka nyōngo á banga bakota á baYúdhā. Yéso â gāke obhika omama sōsōbe abo, áōngodea: « Bāni na bojeje! » ²⁰ Mbusa á yōnga ake nndo, áōphangia bagoigi njaga ake na mpambá ake. Mpo bagoigi báotuma na maseye ka ōna Mōkōta. ²¹ Yéso â goto ōngodea: « Bāni na bojeje! Eme neno teki photo bīndo Abhe dāmoteiki. » ²² Mbusa á yōnga ake nndo, áōphia mpophe na ngodea abo: «Co, toani Mēma á Mokonga. ²³ Nkpa bhuake mmbe boimande bojede ndeake, bojede ndo áoimika. Nkpa bhuake mmbe bókóimeku gāke bojede ndeake, bojede ndo káimikeku. »

Yéso ansenekei Tōma

²⁴ Co, Tōma mmbe báomōphana Mphase, ka bagoigi nkama na babe (12), dākatu kimoci na badhake mbeno nde Yéso dēkidianeī bagoigi.

²⁵ Bagoigi ndo báongodea gea: « Bemōni Mōkōta. » Tōma ā gāke ōsikisia te: « Kabē nekeoni epe á musumali ka njaga ake, na bhisa miki á njaga ani k'epe á musumali, na nekebhisi njagani ka mpambá ake kébeeke ku. »

²⁶ Mbusa á esa ngia á njaga isaō (8), bagoigi ndea Yéso bā goto odhondanaga subi á endu, Tōma â ye to oba n' abo. Bii dābaphati endu, Yéso áobhika omama sōsōbe abo, áōngodea: « Bāni na bojeje! » ²⁷ Mpo,

áongodea Tómasi be: « Bhisá miki á njaga akó wani na óonjie njaga ani. Bhisá photo njaga akó ka mpambá ani. Tokisa ngăka óbe ndiu m'beeki!

²⁸ Tóma áonsikisia gea: « Hoo! Mókota nemó na Mokonga nemó!»

²⁹ Yéso áongodea: « Ka nyongó nde omóoni aunge obeeki? Maseye ka bunde báobeekea nyongó na bákáoni! »

Cina á dundua búku ndee

³⁰ Yéso dátótókisi photo mphanigó ásii mosá á bagoigi neke, nde dábákádundu subi á buku ndee. ³¹ Cò, dábádundu găke nde kagea, bóbeeke gea, Yéso ande Kiísito Muna Mokonga. Kabé na bom'beeki, bobande na enda ka ye.

21

Yéso šsenekéi bagoigi neke ngia á njaga íbe (7)

¹ Mbusa indó, Yéso â goto šsenekéa bagoigi ndeake ka mpephe á etuú Tibhelía. Cò, šsenekéi be: ² Simó Pétee, Tóma mmbe dábáomóphana Mphase, Natanaéli ntóka ka Kana á ka Galiláia, bana Jebhedháio na bagoigi ndea Yéso buangbo babe, dábatu kimoci. ³ Simó Pétee áongodea: «Nege k'aphe á eópha. » Báonsikisia te: « Besu bege photo n'obe. » Báojuana, báokambea ka koko. Kípha ndó, â to oba tamba á keuka. ⁴ Ka kodokanaga esa, Yéso áomama k'óbee á ibo. Bagoigi dábakaúbhi găke gea ande ye. ⁵ Mpo Yéso, áongodea gea: « Baniki nde ca! Bona kema á koea?» Báonsikisia: « Bēendo. » ⁶ Ye, áongodea gea: «Makani móabo nci á njaga á mŭku á koko, bokambande. » Bâ găke omaka u, dábákátú ye na bukpekpe á bôta i ka nyongó á bika á basú kau. ⁷ Mpo, ngoigi nde Yéso dánkondi áongodea Pétee: « Mókota aámbe! » Bii Simó Pétee aóki

gea: «Mokota aámbe», â goto ŏla bhongo neke á gŭ nga, dáphui u. Áoguia k'ibo. ⁸ Bagoigi bundo buangbo bâ ndiu obhika ka koko na báobota moabo n'atumi na basú. Bɔ, dábákátu danga n'obě, bea metée mia moci (100 m). ⁹ Bii bájabi kubhi, báɔɔna mokati na basú na bábhisi gŭ á eká n'aotoboaga. ¹⁰ Wa, Yéso áǒngodea gea: « Óbhikani na ka basú nde bo ye na bǔphi. »

¹¹ Cɔ, Simɔ Pétee áokambea ka koko, áobota moabo kubhi n'atumi na basú ángbóngbó mia moci na nkama bokú na isao (153). Nanga basú dábabiki, moabo dákábhomoki gǎke. ¹² Yéso áǒngodea te: « Bhikani boeεε.» Nna na ka bagoigi nde dákini usia ake te: « Omande ani?» Nga, dábaúbhi gea ande Mokota. ¹³ Mɔ Yéso áǒsekeda bhíbhí abɔ, áobheda mokati, áǒgabhea. Â photo obheda basú áǒgabhea. ¹⁴ Ndo dátú ye mǎngɔ á koísao ka Yéso senekéa á bagoigi mbusa á jujuka ake sɔsɔbe á basí.

Yéso aɔyɔngaga na Pétee

¹⁵ Mbusa á eaga, Yéso áomúsia Simɔ Pétee gea: « Simɔ, muna Yoáni, omokondi kǎnyénya bunde?» Pétee áonsikisia: « Eya Mokota oubha gea nekokondi. » Yéso áongodea: « Amba baniki á mǎngɔ nemo. » ¹⁶ Mɔ, â goto omúsia mǎngɔ á ko ibe: « Simɔ muna Yoáni, omokondi?» Áonsikisia: « Eya Mokota oubha gea nekokondi.» Yéso áongodea: « Amba bamǎngɔ ndeamo. » ¹⁷ Áomúsia mǎngɔ á ko isao: « Simɔ muna Yoáni, omokondi? » Pétee áɔbea nga, Yéso dámúsi ka mǎngɔ á ko isao : « Omokondi?» Mɔ áonsikisia gea: «Mokota, oubha kema bhui. O tɔ oubha gea nekokondi. » Yéso áongodea: « Amba bamǎngɔ ndeamo. ¹⁸ Nekokondi doni gea, mbenɔ nde dótú moganda, dótú ŏbɔea aégba

ndeakɔ sasakɔ. Dótúoga ɔma nde dótúokonda. Cɔ, mbenɔ nde obande gǎke phomi, onanoagande njaga akɔ, nkpa bangbo akɔbɔeande aégba nekɔ na gǎ akɔ ně ɔma nde kókondeku gǎ. » ¹⁹ Yéso dáyɔngi bo ka phangia nkókó á kukua nde Pétee akuande, ka ombisa á Mokonga. Mpo Yéso áongodea Pétee: « Ómobeá. »

Yéso na ngoigi nde dánkondi

²⁰ Bii Pétee aɔnji mbusa, áɔmɔna ngoigi nde Yéso dánkondi n'aobhika mbusa. Ngoigi nde dátúomúsiaga Yéso nëgimisi ka bokuba ake mbenɔ nde dábatúoeaga gea: «Mɔkɔta, ani mmbe aɔtɔngaeka? » ²¹ Mbenɔ nde Pétee amɔni, áongodea Yéso te: «Mɔkɔta! Cɔ, mmbe abaeka bo?»

²² Yéso áonsikisia: « Kabe na nekondi gea áende na ka bii nebhikande, nekɔ kau ande eke ? Ɔbe, ómobeá! » ²³ Nyɔngɔ ndɔ áɔemba ka kecue á badhake babeeki gea, ngoigi ndɔ kákuɛku. Cɔ Yéso dákángondi gea: « Kákuɛku. » Dáyɔngi ndiu: « Kabe na nekondi gea áende na ka bii nebhikande, nekɔ kau ande eke? »

²⁴ Cɔ a tɔ ngoigi ndɔ aámbé adigimisi nyɔngɔ ndɔ. Ye, áodundua u. Besu, beóúbha phɔtɔ gea digimisa á nyɔngɔ ndɔ ande doni. ²⁵ Yéso dátɔtɔkisi goto kema nengbo ásii. Atúoba na dábádundu nyɔngɔ moci moci, nekanisi te, mokonda nde bhui atóbande abhɔa na kema nde bádundu subí í.